

ZAKON O TURIZMU

I. OSNOVNE ODREDBE

1. Predmet uređenja

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se: uslovi i način planiranja i razvoja turizma; turističke organizacije za promociju turizma; turističke agencije; ugostiteljska delatnost; nautička delatnost; lovnoturistička delatnost; usluge u turizmu; taksa, naknada i penali u turizmu; Registar turizma; druga pitanja od značaja za razvoj i unapređenje turizma.

2. Načela

Član 2.

Uređenje odnosa u oblasti turizma zasniva se na načelima:

- 1) integralnog razvoja turizma i pratećih delatnosti, kao činilaca ukupnog privrednog i društvenog razvoja, kojim se u skladu sa zakonom obezbeđuje sprovođenje međusobno usaglašenih planova i programa;
- 2) održivog razvoja turizma kao usklađenog sistema tehničko-tehnoloških, ekonomskih i društvenih aktivnosti, koji se zasniva na ekonomskom razvoju, očuvanju prirodnih i kulturnih dobara, očuvanju i razvoju lokalne zajednice;
- 3) povećanja efikasnosti i odgovornosti u oblasti korišćenja, upravljanja, zaštite i unapređenja turističkog prostora;
- 4) obezbeđivanja jedinstvenih standarda za pružanje usluga u turizmu;
- 5) zaštite nacionalne ekonomije, korisnika turističkog proizvoda i turističkih profesija;
- 6) partnerskog odnosa privatnog i javnog sektora i civilnog društva kod planiranja, oblikovanja i plasmana turističkog proizvoda na tržištu;
- 7) obezbeđivanja jedinstvene, javne i elektronske evidencije registrovanih i evidentiranih podataka iz oblasti turizma.

3. Pojmovi

Član 3.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) **izlet** jeste unapred pripremljena kombinacija dve ili više turističkih usluga (prevoz i druge turističke usluge) u trajanju kraćem od 24 sata, koja ne uključuje noćenje, a koje organizator putovanja ili posrednik nudi na prodaju i prodaje po jedinstvenoj ceni;
- 2) **lovnoturistička delatnost** jeste pružanje usluga prihvata i smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka u objektima lovnog turizma, organizovanja lova, kao i pružanje drugih usluga za potrebe lovnog turizma lovcima – turistima;
- 3) **mesto za odmor** (rizort) jeste deo turističkog prostora, turističkog mesta ili naseljenog mesta koje predstavlja integrisanu i funkcionalnu celinu objekata i

drugih sadržaja za smeštaj i boravak turista bez stalnih stanovnika, sa izgrađenim objektima turističke infrastrukture i turističke suprastrukture;

- 4) **nautička delatnost** jeste pružanje usluga u prihvatnim i plovnim objektima nautičkog turizma, kao i pružanje drugih usluga za potrebe nautičkog turizma;
- 5) **plovni objekat nautičkog turizma** jeste objekat sa tehničkim karakteristikama predviđenim za nautičko-turističke aktivnosti;
- 6) **prateća delatnost** jesu delatnost saobraćajna, delatnost trgovine, poljoprivredna delatnost, zanatstvo i komunalne delatnosti;
- 7) **prihvatni objekat nautičkog turizma** jeste objekat koji je instalisan na obali i vodi, a služi za prihvat, snabdevanje, čuvanje, održavanje i popravku plovnih objekata koji se koriste u turističke svrhe kao i za pružanje usluga nautičarima;
- 8) **Registar turizma** jeste jedinstvena, elektronska, centralna, javna baza podataka o registrovanim i/ili evidentiranim subjektima koji obavljaju poslove iz oblasti turizma, a koji su registrovani ili evidentirani u skladu sa propisima, kao i o drugim podacima koji se registruju ili evidentiraju u skladu sa ovim zakonom;
- 9) **Registrator turizma** jeste lice koje vodi Registar turizma u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima;
- 10) **smeštajna jedinica** jeste skup opremljenih prostorija unutar ugostiteljskog objekta za smeštaj koja se stavlja na raspolaganje korisniku;
- 11) **strategijski master plan** jeste kompleksan, istraživački i sveobuhvatan planski dokument kojim se na osnovu Strategije razvoja turizma Republike Srbije utvrđuju ciljevi, programi i planovi rasta i razvoja turizma, investicije u turizmu, planovi marketinga i konkurentnosti, kao i mere za njihovo sprovođenje, za određenu turističku destinaciju;
- 12) **turistička agencija** jeste privredno društvo, preduzetnik ili ogranak drugog domaćeg ili stranog pravnog lica koje obavlja delatnost turističkih agencija pod uslovima propisanim ovim zakonom, radi sticanja dobiti;
- 13) **turistička atrakcija** jeste naročito privlačno obeležje turističke destinacije, prirodnog ili društvenog karaktera u okviru turističkog prostora;
- 14) **turistička grupa** jeste organizovana grupa od 15 do 75 turista kojoj turistička agencija organizator putovanja po unapred utvrđenom programu pruža turističku uslugu;
- 15) **turistička destinacija** jeste odredište turističkog putovanja koje svojom opremljenošću omogućava prihvat i boravak turista;
- 16) **turistička infrastruktura** jesu objekti za informisanje, predah, snabdevanje, rekreaciju, edukaciju i zabavu turista, i to: skijališta, kupališta i plaže, tematski i zabavni parkovi, turistički informativni centri, centri za prihvat turista i posetilaca, odmorišta pored puteva, objekti nautičkog turizma, tereni za golf, tenis tereni, otvoreni i zatvoreni objekti sportske rekreacije, male veštačke akumulacije sa kupalištem, bazeni za kupanje, velnes objekti, zabavno rekreativne staze i putevi (trim staze, staze zdravlja, vidikovci, panoramski putevi, biciklističke staze, pešačke staze, staze za motorne sanke i slično), uređene obale reka i jezera, objekti za posmatranje prirodnih retkosti, objekti za predah i kraće zadržavanje turista, objekti za avanturističke aktivnosti i drugo;

- 17) **turistička lokacija** jeste uža, saobraćajno povezana i infrastrukturno opremljena prostorno-tehnološka celina, koja sadrži jednu ili više turističkih atrakcija;
- 18) **turistička suprastruktura** jesu ugostiteljski objekti kao i galerije, izložbeni, kongresni i zabavni objekti koji su u neposrednoj vezi sa ugostiteljskim objektima i objektima sportsko rekreativnog sadržaja ili sa njima čine jedinstvenu celinu;
- 19) **turistički animator** jeste fizičko lice koje planira i ostvaruje zabavne, kulturne, sportsko rekreativne i druge programe kojima organizuje slobodno vreme turista;
- 20) **turistički vodič** jeste fizičko lice koje, po unapred utvrđenom programu, pruža turistima usluge vođenja, pokazivanja i stručnog objašnjavanja prirodnih, kulturno-istorijskih, arheoloških, etnografskih, privrednih i drugih znamenitosti;
- 21) **turistički pratilac** jeste fizičko lice koje prati turističku grupu i obavlja operativno tehničke poslove od početka putovanja do odredišta i nazad;
- 22) **turistički proizvod** jeste skup međuzavisnih elemenata koji se u praksi organizuje kao poseban vrednosni lanac koji čine materijalni proizvodi i usluge, prirodne vrednosti i kulturna dobra, turističke atrakcije, turistička suprastruktura i turistička infrastruktura;
- 23) **turistički prostor** jeste jedinstvena i nedeljiva geografska i funkcionalna celina prirodnih i stvorenih resursa i vrednosti od značaja za turizam;
- 24) **turističko mesto** jeste organizaciona i funkcionalna celina sa formiranom turističkom ponudom, prirodnim vrednostima, kulturnim dobrima i drugim znamenitostima značajnim za turizam, komunalnom, saobraćajnom i turističkom infrastrukturu, kao i objektima i drugim sadržajima za smeštaj i boravak turista;
- 25) **turističko putovanje** jeste unapred pripremljena kombinacija dve ili više turističkih usluga (prevoz, smeštaj i druge turističke usluge) u trajanju dužem od 24 sata ili u kraćem trajanju ako uključuje jedno noćenje, kao i višednevni boravak koji uključuje samo uslugu smeštaja u određenim terminima ili vremenskom trajanju koje turistička agencija organizator putovanja odnosno turistička agencija posrednik nudi na prodaju i prodaje po jedinstvenoj ceni;
- 26) **ugostitelj** jeste privredno društvo, preduzetnik ili ogranak drugog domaćeg ili stranog pravnog lica koje obavlja ugostiteljsku delatnost;
- 27) **ugostiteljska delatnost** jeste pružanje usluga smeštaja, pripremanje i usluživanje hrane, pića i napitaka u ugostiteljskom objektu, kao i pripremanje hrane i dostavljanje korisnicima za potrošnju na drugom mestu;
- 28) **ugostiteljski objekat** jeste funkcionalno povezan, posebno uređen i opremljen prostor koji ispunjava propisane minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove za pružanje ugostiteljskih usluga, odnosno za obavljanje ugostiteljske delatnosti;
- 29) **standardi** jesu uslovi i merila u pogledu uređenja i opremljenosti objekta, kvaliteta pružanja usluga i pretežnog sadržaja usluga i održavanja objekta.

II. PLANIRANJE I RAZVOJ TURIZMA

Član 4.

Planiranje i razvoj turizma obuhvata: integralno planiranje razvoja turizma i pratećih delatnosti (u daljem tekstu: integralno planiranje); proglašenje i održivo korišćenje turističkog prostora; poslove od posebnog značaja za razvoj turizma; kategorizaciju turističkog mesta i sprovođenje podsticajnih mera za razvoj turizma.

1. Integralno planiranje

1.1. Vrste planskih dokumenata

Član 5.

Planska dokumenta su:

- 1) Strategija razvoja turizma Republike Srbije;
- 2) Strategijski master plan;
- 3) Strategijski marketing plan;
- 4) program razvoja turističkih proizvoda;
- 5) program razvoja turizma;
- 6) program promotivnih aktivnosti.

Planska dokumenta iz stava 1. tač. 2) do 6) ovog člana moraju biti usaglašena sa Strategijom razvoja turizma Republike Srbije.

Član 6.

Planska dokumenta iz člana 5. stav 1. tač. 1), 2), 4) i 5) ovog zakona sadrže tekstualni deo i grafički prikaz koji predstavlja celinu planskih rešenja i izrađuju se u analognom i digitalnom obliku.

Ministar nadležan za poslove turizma (u daljem tekstu: ministar), bliže propisuje sadržinu i način izrade planskih dokumenata iz člana 5. stav 1. tač. 1), 2), 4) i 5) ovog zakona, kao i studije opravdanosti za proglašenje turističkog prostora.

1.1.1. Strategija razvoja turizma Republike Srbije

Član 7.

Strategija razvoja turizma Republike Srbije (u daljem tekstu: Strategija), donosi se za teritoriju Republike Srbije.

Strategijom se određuju dugoročni ciljevi planiranja i razvoja turizma u skladu sa ukupnim ekonomskim, socijalnim, ekološkim i kulturno-istorijskim razvojem.

Strategija sadrži naročito:

- 1) analizu postojećeg stanja i dosadašnjeg stepena razvoja turizma;
- 2) uporednu analizu turizma konkurentskih zemalja;
- 3) prednosti i nedostatke turizma Republike Srbije;
- 4) ciljeve razvoja turizma;
- 5) viziju razvoja turizma;
- 6) izbor prioriternih turističkih proizvoda;

- 7) predlog prioritetnih turističkih destinacija;
- 8) analizu uticaja na kulturno nasleđe i prirodna dobra;
- 9) predlog politike razvoja turizma;
- 10) predlog investicija;
- 11) plan konkurentnosti.

Strategiju donosi Vlada na predlog ministarstva nadležnog za poslove turizma (u daljem tekstu: ministarstvo).

Strategija se donosi za period od 10 godina.

Član 8.

Strategija se realizuje putem Strategijskog master plana, Strategijskog marketing plana, programa razvoja turističkih proizvoda, kao i prostornih i urbanističkih planova izrađenih i donetih u skladu sa zakonom.

1.1.2. Strategijski master plan

Član 9.

Strategijski master plan se donosi za prioritetsku turističku destinaciju.

Strategijski master plan donosi Vlada na predlog ministarstva.

Strategijski master plan naročito sadrži:

- 1) tehničku ocenu posmatranog područja, zemljišnih osnova i ukupnu procenu kapaciteta turističke lokacije u okviru turističke destinacije;
- 2) koncept razvoja u pogledu razmeštaja i moguće lokacije objekata, kao i procenu potencijala potrebnih kapaciteta;
- 3) fizički master plan sa osnovnim elementima mogućeg razmeštaja objekata turističke infrastrukture, turističke suprastrukture i saobraćajne mreže;
- 4) poslovni master plan sa ekonomskom evaluacijom turističke infrastrukture, turističke suprastrukture, saobraćajne mreže i komunalne infrastrukture, kao i procenom ekonomske opravdanosti pojedinačnih i ukupnih investicija.

1.1.3. Strategijski marketing plan i program promotivnih aktivnosti

Član 10.

Strategijski marketing plan se donosi za teritoriju Republike Srbije.

Strategijski marketing plan donosi Vlada na predlog ministarstva.

Strategijski marketing plan naročito sadrži:

- 1) analizu marketing sistema Republike Srbije;
- 2) analizu konkurentskih marketing strategija;
- 3) marketing plan;
- 4) pozicioniranje Republike Srbije kao turističke destinacije;
- 5) marketing plan turističkih proizvoda;
- 6) misiju i organizaciju marketing sistema Republike Srbije.

U skladu sa Strategijskim marketing planom, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave donose svoje programe promotivnih aktivnosti.

1.1.4. Program razvoja turističkog proizvoda

Član 11.

Program razvoja turističkog proizvoda je planski dokument kojim se bliže određuje razvoj prioriternih turističkih proizvoda utvrđenih Strategijom i to: gradski odmori, kružna putovanja, poslovni turizam, zdravstveni turizam, planinski i jezerski turizam, nautički turizam, manifestacije, kongresi i drugi događaji, ruralni turizam i specijalni interesi.

Program razvoja turističkog proizvoda donosi Vlada na predlog ministarstva.

1.1.5. Program razvoja turizma

Član 12.

Autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave, u okviru svojih nadležnosti utvrđenih zakonom kojim se uređuje lokalna samouprava i posebnim zakonom, donose program razvoja turizma u skladu sa Strategijom.

1.1.6. Prostorni i urbanistički planovi

Član 13.

Polaznu osnovu za izradu prostornih i urbanističkih planova u prioriternoj turističkoj destinaciji i turističkom prostoru predstavlja Strategijski master plan.

U prostornim i urbanističkim planovima koji se odnose na područja koja su proglašena za turistički prostor utvrdiće se uslovi za izgradnju objekata turističke infrastrukture, a u mestu za odmor u okviru turističkog prostora i uslovi za izgradnju objekata turističke suprastrukture.

Uslove iz stava 2. ovog člana određuje ministarstvo na zahtev organa nadležnog za pripremu i donošenje prostornog odnosno urbanističkog plana.

2. Proglašenje i održivo korišćenje turističkog prostora

2.1. Proglašenje turističkog prostora

Član 14.

Prostor koji zbog svojih karakteristika, vrednosti i prioriternih turističkih namena zahteva poseban režim organizacije, uređenja, korišćenja i zaštite ili se na njemu predviđa izgradnja objekata od nacionalnog interesa, Vlada, na predlog ministarstva, proglašava kao turistički prostor.

Akt o proglašenju turističkog prostora iz stava 1. ovog člana naročito sadrži: naziv i opis turističkog prostora, površinu, opis i grafički prikaz granica, ciljeve proglašenja, ključne turističke atrakcije, podatke o vlasništvu i popis katastarskih parcela, obaveze u pogledu razvoja turizma, drugih oblika korišćenja prostora, kao i naziv i sedište subjekta kome se poverava upravljanje turističkim prostorom (u daljem tekstu: upravljač turističkog prostora).

Upravljač turističkog prostora može biti postojeća javna služba ili privredno društvo koje je osnovano za obavljanje delatnosti u oblasti turizma, i to od strane javnog preduzeća, odnosno Republike Srbije, autonomne pokrajine, opštine, grada ili grada Beograda i u kome je kapital tog osnivača većinski.

Upravljanje turističkim prostorom može se aktom iz stava 2. ovog člana poveriti drugom pravnom licu, koje se određuje po sprovedenom postupku javnog oglašavanja ili prikupljanjem ponuda.

Na postupak iz stava 4. ovog člana shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuju javne nabavke.

Na delu područja turističkog prostora koje istovremeno predstavlja područje zaštićenog prirodnog ili nepokretnog kulturnog dobra primenjuju se režimi zaštite i unutrašnji red u skladu sa propisima kojima se uređuje očuvanje i korišćenje tih dobara.

Član 15.

Postupak za proglašenje turističkog prostora pokreće se predlogom za proglašenje turističkog prostora, koji priprema ministarstvo, u skladu sa Strategijskim master planom i studijom opravdanosti za proglašenje turističkog prostora.

Studija opravdanosti za proglašenje turističkog prostora je sastavni deo predloga za proglašenje turističkog prostora.

Predlog iz stava 1. ovog člana naročito sadrži: podatke o prirodnim i stvorenim vrednostima, resursima i potencijalima, socio-ekonomskim karakteristikama, ciljevima, stanju i potrebama zaštite životne sredine i kulturnih dobara, pregled postojeće planske i razvojne dokumentacije od značaja za razvoj turizma, analizu postojećeg stanja razvoja turizma, podatke o infrastruktumom potencijalu turističkog područja, identifikaciju i procenu vrednosti turističkih atrakcija, identifikaciju i procenu ključnih turističkih proizvoda, kao i druge podatke u skladu sa odredbama člana 14. stav 2. ovog zakona.

Predlog iz stava 1. ovog člana stavlja se na javni uvid u jednom dnevnom listu koji se distribuira na celoj teritoriji Republike Srbije i u lokalnom listu jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi turistički prostor i traje 15 dana od dana objavljivanja u dnevnom listu.

O stavljanju predloga iz stava 1. ovog člana na javni uvid stara se ministarstvo koje o izvršenom javnom uvidu sastavlja izveštaj koji sadrži podatke o izvršenom javnom uvidu, sa svim primedbama i stavovima po svakoj primedbi. Izveštaj o izvršenom javnom uvidu sastavni je deo predloga iz stava 1. ovog člana.

Član 16.

Posle sprovedenog postupka javnog uvida, predlog za proglašenje turističkog prostora, sa izveštajem iz člana 15. stav 6. ovog zakona ministarstvo dostavlja Vladi radi donošenja akta o proglašenju turističkog prostora.

2.2. Upravljanje i razvoj turističkog prostora

Član 17.

Jedinica lokalne samouprave može ugovorom da poveri upravljaču turističkog prostora poslove obezbeđivanja uslova za uređivanje, korišćenje, unapređenje i zaštitu građevinskog zemljišta i poslove koordinacije na održavanju komunalnog reda i čistoće u turističkom prostoru.

Član 18.

Upravljač turističkog prostora donosi programe i druga akta kojima se reguliše bliži okvir režima, razvoja i korišćenja, kao i mere zaštite turističkog prostora.

Upravljač turističkog prostora:

- 1) obezbeđuje uslove za uređivanje, korišćenje, unapređivanje i zaštitu građevinskog zemljišta;
- 2) koordinira aktivnosti pravnih i fizičkih lica koji obavljaju poslove u oblasti turizma i pratećih delatnosti;
- 3) koordinira razvoj projekata turističke infrastrukture i turističke suprastrukture na principima održivog razvoja;
- 4) stara se o namenskoj upotrebi državne imovine radi kvalitetne valorizacije resursa;
- 5) upravlja građevinskim zemljištem i stara se o nepokretnostima koje su mu date na korišćenje;
- 6) stara se o mestu postavljanja i načinu isticanja turističke signalizacije;
- 7) donosi programe i akta koji se odnose na vršenje poslova upravljanja;
- 8) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i aktom o proglašenju turističkog prostora.

Član 19.

Upravljač turističkog prostora ima pravo preče kupovine nepokretnosti na području turističkog prostora.

Ako se turistički prostor u celini ili delom nalazi na području nacionalnog parka, upravljač turističkog prostora nema pravo preče kupovine nepokretnosti na tom turističkom prostoru, odnosno na tom delu turističkog prostora.

2.3. Korišćenje turističkog prostora

Član 20.

Nepokretnosti u državnoj svojini na kojima je nosilac prava korišćenja upravljač turističkog prostora mogu se, radi izgradnje objekata turističke infrastrukture i turističke suprastrukture, dati u zakup drugom licu javnim nadmetanjem ili prikupljanjem pismenih ponuda.

Upravljač turističkog prostora, na osnovu prethodno urađene studije izvodljivosti, priprema potrebnu dokumentaciju za davanje u zakup nepokretnosti iz stava 1. ovog člana.

Dokumentacija iz stava 2. ovog člana naročito sadrži: vrstu nepokretnosti i površinu koja se daje u zakup, vrstu objekata turističke infrastrukture i turističke suprastrukture koji se privode nameni u skladu sa planskim dokumentom u smislu zakona kojim se uređuje planiranje i izgradnja, uslove i vreme zakupa nepokretnosti, kao i obaveze u pogledu očuvanja, razvoja i održivog korišćenja turističkog prostora.

Upravljač turističkog prostora dostavlja ministarstvu izveštaj o sprovednom postupku javnog nadmetanja ili prikupljanja pismenih ponuda iz stava 1. ovog člana, koji sadrži i predlog za izbor najpovoljnijeg ponuđača.

Akt o davanju nepokretnosti u zakup donosi Vlada na predlog ministarstva.

Član 21.

Privredno društvo, drugo pravno i fizičko lice za korišćenje turističkog prostora plaćaju naknadu.

Naknada iz stava 1. ovog člana plaća se za:

- 1) korišćenje posebno uređenih terena za pojedine namene korišćenja (parkiranje, rekreaciju, sport, postavljanje reklama, postavljanje zabavnih objekata, i drugo);
- 2) postavljanje privremenih objekata za turizam i trgovinu;
- 3) ulazak u turistički prostor.

Sredstva ostvarena od naknade iz stava 1. ovog člana prihod su upravljača turističkog prostora.

Visinu i način plaćanja naknade iz stava 1. ovog člana određuje upravljač turističkog prostora uz saglasnost Vlade.

2.4. Mesto za odmor

Član 22.

Mesto za odmor u okviru turističkog prostora organizuje se i razvija u skladu sa Strategijskim master planom, prostornim i urbanističkim planom.

Objekti turističke infrastrukture i turističke suprastrukture u mestu za odmor koje se nalazi u turističkom prostoru smatraju se objektima od javnog interesa.

3. Poslovi od posebnog značaja za razvoj turizma

Član 23.

Poslovi od posebnog značaja za razvoj turizma su:

- 1) izrada projekata o nepokretnostima;
- 2) istraživanje, razvoj i izrada elaborata o održivom korišćenju i upravljanju turističkim prostorom;
- 3) izrada studije izvodljivosti i koncepta razvoja turističke lokacije, odnosno prostorno-tehnološke celine od značaja za turistički razvoj;
- 4) upravljanje projektima turističke infrastrukture i turističke suprastrukture od značaja za razvoj turizma;
- 5) upravljanje mestom za odmor kao celovitim resursom uz obezbeđenje zajedničke promocije i prodaje turističkog proizvoda mesta za odmor, uređenje prostora, zaštite životne sredine, turističke signalizacije i slično;
- 6) finansiranje i realizacija projekata izgradnje i uređenja građevinskog zemljišta i projekata izgradnje turističke infrastrukture u cilju realizacije turističkih projekata;
- 7) finansiranje projekata turističke infrastrukture i turističke suprastrukture i upravljanje objektima turističke suprastrukture.

Član 24.

Poslove iz člana 23. ovog zakona može da obavlja postojeće privredno društvo koje je registrovano u Registru privrednih subjekata za obavljanje delatnosti u okviru koje su ti poslovi i koje ispunjava uslove za obavljanje te delatnosti u smislu zakona kojim se uređuje pravni položaj privrednih društava, kada mu nadležni organ poveri obavljanje tih poslova.

Ispunjenost uslova iz stava 1. ovog člana utvrđuje Vlada.

Ako nijedno od postojećih privrednih društava ne ispunjava uslove iz stava 1. ovog člana za obavljanje poslova iz člana 23. ovog zakona, Vlada osniva nacionalnu turističku korporaciju kao privredno društvo.

4. Kategorizacija turističkog mesta

Član 25.

Kategorizacija turističkog mesta vrši se na osnovu obima turističkog prometa, stepena izgrađenosti turističke, komunalne i saobraćajne infrastrukture i turističke suprastrukture.

Kategorizacija turističkih mesta vrši se razvrstavanjem tih mesta u četiri kategorije, koje se označavaju rimskim brojevima od I do IV.

Ministar propisuje bliže uslove za određivanje kategorije turističkog mesta, način određivanja i promene kategorije, kao i vrstu podataka o turističkim mestima koji se evidentiraju u Registru turizma.

Član 26.

Zahtev za kategorizaciju turističkog mesta podnosi jedinica lokalne samouprave ministarstvu.

Ispunjenost propisanih uslova za razvrstavanje turističkog mesta u kategoriju proverava Komisija za kategorizaciju turističkih mesta, koju obrazuje ministar (u daljem tekstu: Komisija).

Komisija sačinjava zapisnik o svom radu i dostavlja ga ministru sa predlogom za razvrstavanje turističkog mesta u odgovarajuću kategoriju.

Razvrstavanje turističkog mesta u kategoriju vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.

Rešenje iz stava 4. ovog člana konačno je.

5. Podsticajne mere

Član 27.

Radi usmeravanja i podsticanja razvoja turizma u budžetu Republike Srbije obezbeđuju se sredstva za:

1) učešće u finansiranju izrade strategijskih master planova, programa razvoja turističkih proizvoda, programa razvoja turizma, studija izvodljivosti turističkih projekata, urbanističkih planova turističkih mesta i mesta za odmor;

2) učešće u finansiranju promotivnih aktivnosti turističkih destinacija i turističkih mesta, kao i turističko-kulturnih i turističkih manifestacija u zemlji i inostranstvu;

3) učešće u finansiranju izrade projekta zaštite prirode, životne sredine, prirodnih resursa i kulturne baštine turističkog mesta;

4) podsticanje izgradnje turističke infrastrukture, turističke suprastrukture, sportsko-rekreativnih i drugih pratećih sadržaja javnog karaktera značajnih za unapređenje kvaliteta turističke ponude;

5) unapređenje postojeće turističke ponude i intenziviranje njenog korišćenja.

Član 28.

Pravo korišćenja sredstava iz člana 27. ovog zakona imaju korisnici koji obezbede sopstveno učešće, izuzev korisnika iz nerazvijenih područja koja za sredstva iz člana 27. ovog zakona ne moraju da obezbede sopstveno učešće.

Zahtev za korišćenje sredstava sadrži naročito: osnovne podatke o podnosiocu zahteva, osnovne podatke o projektu, plan finansiranja projekta i vreme realizacije projekta.

Ministar donosi rešenje o prenosu namenskih sredstava iz budžeta Republike Srbije, odnosno zaključuje ugovor o korišćenju podsticajnih sredstava.

Rešenje odnosno ugovor o korišćenju podsticajnih sredstava naročito sadrži iznos i namenu budžetskih sredstava, visinu učešća sopstvenih sredstava korisnika, dinamiku prenosa budžetskih sredstava, kao i obavezu redovnog izveštavanja ministarstva o utrošku sredstava.

Vlada bliže propisuje uslove i način dodele i korišćenja sredstava iz stava 1. ovog člana.

III. TURISTIČKE ORGANIZACIJE ZA PROMOCIJU TURIZMA

Član 29.

Promociju turizma obavljaju: Turistička organizacija Srbije, turistička organizacija autonomne pokrajine i turistička organizacija jedinice lokalne samouprave.

Promociju turizma mogu obavljati i turističke organizacije regije koje osnivaju dve ili više jedinica lokalne samouprave.

Član 30.

Turističke organizacije iz člana 29. ovog zakona posluju u skladu sa propisima kojima se uređuju javne službe.

U pogledu prava, obaveza i odgovornosti zaposlenih u turističkim organizacijama iz stava 1. ovog člana, primenjuju se propisi koji se odnose na ustanove iz oblasti javnih službi.

Član 31.

Sredstva za rad turističkih organizacija za promociju turizma obezbeđuju se iz:

- 1) prihoda ostvarenih obavljanjem delatnosti i iz drugih sopstvenih prihoda;
- 2) donacija, priloga i sponzorstava domaćih i stranih pravnih i fizičkih lica;
- 3) sredstava budžeta Republike Srbije;
- 4) sredstava budžeta autonomne pokrajine;
- 5) sredstava budžeta jedinica lokalne samouprave,
- 6) drugih izvora, u skladu sa zakonom.

1. Turistička organizacija Srbije

Član 32.

Za obavljanje poslova promocije turizma, koordinacije aktivnosti turističkih organizacija, privrednih i drugih subjekata u turizmu na teritoriji Republike Srbije osniva se Turistička organizacija Srbije (u daljem tekstu: TOS).

Sedište TOS-a je u Beogradu.

Član 33.

TOS obavlja poslove:

- 1) promocije turizma Republike Srbije;
- 2) koordinacije aktivnosti turističkih organizacija, privrednih i drugih subjekata u turizmu, koji deluju neposredno i posredno na promociji turizma;
- 3) pripreme i realizacije godišnjih planova i programa promotivnih aktivnosti;
- 4) organizovanja istraživanja turističkih tržišta za potrebe promocije turizma Republike Srbije;
- 5) istraživanja tržišta u oblasti kongresnih, sajamskih, sportskih i kulturnih događanja;
- 6) obezbeđivanja inoformativno-propagandnog materijala kojim se promovišu turističke vrednosti (štampane publikacije, audio i video promotivni materijal, internet prezentacija, suveniri itd.);
- 7) formiranja i razvijanja jedinstvenog turističko-informacionog sistema i njegovog povezivanja sa drugim informacionim sistemima u zemlji i inostranstvu;
- 8) prikupljanja svih vrsta turističkih informacija radi obaveštavanja javnosti kao i sastavljanja i objavljivanja turističkog kalendara;
- 9) osnivanja i organizovanja turističkih predstavništava u inostranstvu i informativnih centara u zemlji, samostalno ili u saradnji sa drugim subjektima;
- 10) saradnje sa nacionalnim turističkim organizacijama drugih zemalja, međunarodnim i regionalnim organizacijama u oblasti turizma i predlaganja mera za učešće u multinacionalnim i regionalnim programima i projektima promocije turizma;
- 11) utvrđivanja jedinstvenih standarda uređenja, opreme i usluga u turističko-informativnim centrima na teritoriji Republike Srbije;
- 12) utvrđivanja programa postavljanja turističke signalizacije i koordiniranja aktivnosti turističkih organizacija i drugih subjekata za njeno obezbeđenje;
- 13) druge aktivnosti kojima se obezbeđuje uspešno sprovođenje promocije turizma.

Član 34.

Organi TOS-a jesu: upravni odbor, nadzorni odbor i direktor.

Članove upravnog i nadzornog odbora i direktora imenuje i razrešava Vlada na predlog ministarstva.

Organi TOS-a imenuju se na period od četiri godine.

Član 35.

Upravni odbor ima pet članova.

U Upravni odbor imenuju se po jedan predstavnik ministarstva i predstavnik zaposlenih, a ostali članovi Upravnog odbora imenuju se iz reda naučnih i stručnih lica iz oblasti turizma, kao i iz privrednih subjekata i drugih organizacija koje obavljaju delatnost iz oblasti turizma.

Upravni odbor:

- 1) donosi statut TOS-a;
- 2) donosi poslovnik o svom radu;
- 3) usvaja godišnji program rada sa finasijskim planom;
- 4) usvaja godišnji izveštaj o poslovanju i završni račun;
- 5) donosi odluku o osnivanju predstavništva u inostranstvu i informativnih centara u zemlji;
- 6) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

Akta iz stava 3. tač. 1), 3) i 4) ovog člana donose se uz saglasnost Vlade.

Član 36.

Nadzorni odbor TOS-a ima tri člana od kojih je jedan predstavnik ministarstva.

Nadzorni odbor TOS-a vrši nadzor nad poslovanjem, pregleda izveštaj o poslovanju i završni račun i utvrđuje da li su sačinjeni u skladu sa propisima, donosi poslovnik o svom radu i vrši druge poslove u skladu sa zakonom i statutom.

Član 37.

Direktora TOS-a imenuje i razrešava Vlada, na predlog ministarstva.

Direktor predstavlja i zastupa TOS, organizuje i rukovodi radom TOS-a, predlaže akte koje donosi upravni odbor, izvršava odluke upravnog odbora i preduzima mere za njihovo sprovođenje, stara se o zakonitosti rada, odgovara za korišćenje i raspolaganje imovinom i vrši druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

2. Turistička organizacija autonomne pokrajine

Član 38.

Za teritoriju autonomne pokrajine može se osnovati turistička organizacija autonomne pokrajine koja:

- 1) donosi godišnji program i planove promotivnih aktivnosti u skladu sa Strategijskim marketing planom, planovima i programima TOS-a;
- 2) koordinira aktivnosti privrednih i drugih subjekata u vezi sa promocijom turizma na teritoriji autonomne pokrajine;
- 3) prikuplja sve vrste turističkih informacija radi obaveštavanja javnosti;
- 4) obezbeđuje informativno-propagandni materijal kojim se promovišu turističke vrednosti autonomne pokrajine (štampane publikacije, audio i video promotivni materijal, internet prezentacija, suveniri itd.);
- 5) preduzima druge aktivnosti na promociji turizma u skladu sa osnivačkim aktom i statutom.

3. Turistička organizacija jedinice lokalne samouprave

Član 39.

Za teritoriju jedinice lokalne samouprave može se osnovati turistička organizacija ili obavljanje tih poslova poveriti drugom pravnom licu.

Turistička organizacija jedinice lokalne samouprave obavlja poslove:

- 1) promocije turizma jedinice lokalne samouprave;
- 2) koordiniranja aktivnosti i saradnje između privrednih i drugih subjekata u turizmu koji neposredno i posredno deluju na unapređenju i promociji turizma;
- 3) donošenja godišnjeg programa i plana promotivnih aktivnosti u skladu sa Strategijskim marketing planom, planovima i programima TOS-a;
- 4) obezbeđivanja informativno-propagandnog materijala kojim se promovišu turističke vrednosti jedinice lokalne samouprave (štampane publikacije, audio i video promotivni materijal, internet prezentacija, suveniri itd.), a u saradnji sa nadležnim organima obezbeđivanja turističke signalizacije;
- 5) prikupljanja i objavljivanja informacija o celokupnoj turističkoj ponudi na svojoj teritoriji, kao i druge poslove od značaja za promociju turizma;
- 6) organizovanja i učešća u organizaciji turističkih, naučnih, stručnih, sportskih, kulturnih i drugih skupova i manifestacija;
- 7) organizovanja turističko-informativnih centara (za prihvatanje turista, pružanje besplatnih informacija turistima, prikupljanje podataka za potrebe informisanja turista, upoznavanje turista sa kvalitetom turističke ponude, upoznavanje nadležnih organa sa pritužbama turista i dr.);
- 8) posredovanja u pružanju usluga u domaćoj radinosti;
- 9) podsticanja realizacije programa izgradnje turističke infrastrukture i uređenja prostora;
- 10) druge aktivnosti na promociji turizma u skladu sa osnivačkim aktom i statutom.

4. Koordinacija aktivnosti

Član 40.

Turistička organizacija, uz saglasnost osnivača, u cilju planiranja, koordinacije i upravljanja turističkim aktivnostima, može sa drugom turističkom organizacijom, privrednim društvom, drugim pravnim licem i preduzetnikom koji obavlja delatnost iz oblasti saobraćaja, turizma, ugostiteljstva, prometa robe i usluga, kulture, sporta, informisanja, kongresnih i sajamskih aktivnosti, osnovati organizaciju za operative, marketinške i promotivne poslove.

Delokrug rada i način finansiranja, kao i međusobna prava i obaveze turističke organizacije i osnivača iz stava 1. ovog člana uređuju se ugovorom.

5. Turistička signalizacija

Član 41.

Turističke atrakcije kao i sadržaji turističke ponude, obeležavaju se odgovarajućim simbolima i znacima (u daljem tekstu: turistička signalizacija).

Turistička organizacija jedinice lokalne samouprave stara se o mestu postavljanja i načinu isticanja turističke signalizacije, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Ministar propisuje sadržinu i način isticanja turističke signalizacije.

IV. TURISTIČKE AGENCIJE

Član 42.

Turistička agencija registruje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata i ovim zakonom.

Ako je turistička agencija privredno društvo, a delatnost obavlja u više objekata, dužna je da za obavljanje poslova iz okvira delatnosti u svakom objektu obrazuje ogranak.

Ako je turistička agencija preduzetnik, a delatnost obavlja u više posebnih prostora, dužna je da delatnost u tim posebnim prostorima obavlja na način i pod uslovima propisanim zakonom kojim se uređuje položaj preduzetnika.

1. Poslovi turističkih agencija

Član 43.

Turistička agencija obavlja poslove:

- 1) organizovanja i realizovanja turističkih putovanja u zemlji i u inostranstvu;
- 2) ponude, prodaje i posredovanja u prodaji turističkih putovanja;
- 3) organizovanja prihvata putnika;
- 4) organizovanja izleta, turističkih razgledanja, zabavnih programa i slično, kao i posredovanja u organizovanju skupova, sajмова, manifestacija i sportskih priredbi;
- 5) pružanja, odnosno, posredovanja u pružanju usluga turističkih vodiča, turističkih pratilaca, lokalnih turističkih vodiča i turističkih animatora;
- 6) pribavljanja putnih isprava, rezervacije i prodaje putnih karata u ime i za račun domaćih i stranih prevoznika;
- 7) rezervacije i prodaje turističkih, ugostiteljskih i drugih usluga vezanih za putovanje i boravak putnika;
- 8) posredovanja u izdavanju soba i drugih kapaciteta za smeštaj u svojini fizičkog lica;
- 9) posredovanja u prodaji specifičnih turističkih usluga;
- 10) posredovanja u iznajmljivanju vozila turistima i putnicima;
- 11) rezervacije i prodaje karata za sportske, kulturne i druge priredbe i manifestacije, zastupanja u osiguranju putnika i prtljaga u skladu sa zakonom kojim se uređuje osiguranje, prodaje turističkih publikacija i drugo;
- 12) zamene strane valute (menjačke poslove);
- 13) druge poslove uobičajene u turističkom prometu.

Član 44.

Turistička agencija prodaje turističko putovanje kao kombinaciju dve ili više usluga po jedinstvenoj ceni.

Izdvojeni obračun ili naplata pojedinačnih usluga jednog istog turističkog putovanja ne oslobađa turističku agenciju ili drugo lice od obaveza propisanih ovim zakonom.

Član 45.

Turistička agencija je dužna da:

- 1) u svim poslovima postupa sa pažnjom dobrog privrednika;
- 2) angažuje tokom celog putovanja najmanje jednog turističkog pratioca ili turističkog vodiča za grupu od 15 do 75 putnika;
- 3) evidentira na propisan način ugovore zaključene sa trećim licima kojima je povereno izvršenje usluga iz programa putovanja i drugu prateću dokumentaciju;
- 4) dnevno vodi evidenciju prodatih turističkih putovanja;
- 5) na ulazu u sedište vidno istakne poslovno ime i sedište, a na ulazu u ogranak odnosno izdvojeni poseban prostor poslovno ime, sedište i naziv ili oznaku ogranka odnosno izdvojenog posebnog prostora, kao i radno vreme i da ga se pridržava u svom poslovanju;
- 6) u sedištu, ogranku i izdvojenom posebnom prostoru drži rešenje o registraciji u Registru privrednih subjekata i Registru turizma;
- 7) objavi uslove, sadržaj i cenu svake pojedinačne usluge koju pruža i pridržava se tih uslova, sadržaja i cena;
- 8) izda potvrdu o putovanju, račun, kartu ili drugi dokument sa brojem kojima se potvrđuje prijem uplate.

Ministar propisuje oblik, sadržinu i način vođenja evidencije ugovora iz stava 1. tačka 2) ovog člana i evidencije prodatih turističkih putovanja.

2. Turistička putovanja za sopstvene potrebe

Član 46.

Sindikalne organizacije, udruženja penzionera, ferijalne, studentske, izviđačke i planinarske organizacije i ustanove socijalne i dečije zaštite, kao i druga udruženja i organizacije, mogu samo za svoje članove, odnosno korisnike, u skladu sa svojim statutom, organizovati turističko putovanje ili izlet, bez svrhe sticanja dobiti.

Turističko putovanje ili izlet iz stava 1. ovog člana ne može se javno oglašavati i reklamirati, osim davanja obaveštenja članovima odnosno korisnicima.

Organizacije i ustanove iz stava 1. ovog člana dužne su da svako turističko putovanje prijave turističkoj inspekciji, najkasnije tri radna dana pre otpočinjanja putovanja.

3. Vrste turističkih agencija

Član 47.

Prema vrsti poslova koje obavljaju turističke agencije mogu biti:

- 1) turistička agencija organizator turističkog putovanja (u daljem tekstu: organizator putovanja);
- 2) turistička agencija posrednik u prodaji turističkog putovanja (u daljem tekstu: posrednik).

Član 48.

Organizator putovanja može obavljati poslove iz člana 43. stav 1. ovog zakona.

Posrednik može obavljati poslove iz člana 43. stav 1. tač. 2) do 13) ovog zakona.

Kada agencija nudi i prodaje turističko putovanje koje je sačinio organizator putovanja koji nema sedište u Republici Srbiji, ta agencija se smatra organizatorom putovanja.

Izuzetno od stava 3. ovog člana zvanični distributer sa sedištem u Republici Srbiji smatra se organizatorom putovanja.

4. Uslovi za obavljanje poslova turističke agencije

4.1. Tehnička opremljenost

Član 49.

Turistička agencija koja neposredno pruža usluge putniku mora imati posebno organizovan poslovni prostor za pružanje tih usluga, koji ispunjava uslove u pogledu tehničke opremljenosti i druge propisane uslove.

Turistička agencija koja neposredno pruža usluge putniku putem interneta posluje u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje elektronska trgovina.

Ministar propisuje bliže uslove u pogledu prostora i opreme koje mora da ispunjava turistička agencija koja neposredno pruža usluge putniku.

4.2. Kadrovska osposobljenost

Član 50.

Turistička agencija koja neposredno pruža usluge putniku mora imati najmanje jedno zaposleno lice sa punim radnim vremenom u sedištu, odnosno ogranku, u svojstvu rukovodioca.

Lice iz stava 1. ovog člana mora da:

- 1) zna srpski jezik;
- 2) poznaje jedan strani jezik;
- 3) ima višu stručnu spremu turističkog, ekonomskog ili drugog društvenog smera za rad kod organizatora putovanja;
- 4) ima srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju turističkog, ekonomskog ili drugog društvenog smera za rad kod posrednika;
- 5) ima radno iskustvo u turističkoj delatnosti u trajanju od:
  - (1) tri godine za rad kod organizatora putovanja;
  - (2) jednu godinu za rad kod posrednika.

Zaposlena lica koja su u neposrednom kontaktu sa strankama moraju da imaju srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju i da poznaju najmanje jedan strani jezik.

5. Licenca

Član 51.

Turistička agencija može da obavlja poslove iz člana 43. ovog zakona, ako ispunjava uslove propisane ovim zakonom i ako ima licencu za obavljanje tih poslova.

Licencu iz stava 1. ovog člana, na zahtev turističke agencije, izdaje Registrator turizma, rešenjem, sa rokom važenja od tri godine, koje naročito sadrži: puno poslovno ime turističke agencije, njen matični broj i sedište, kao i podatke o vrsti turističke agencije.

Uz zahtev za izdavanje licence podnose se dokazi o ispunjenosti uslova propisanih članom 52. ovog zakona.

Rešenje iz stava 2. ovog člana je konačno i na osnovu njega Registrator turizma vrši registraciju turističke agencije u Registar turizma. Registrovani podaci se objavljuju na internet stranici Agencije za privredne registre istog dana kada je doneto rešenje o izdavanju licence.

Licenca se može obnoviti na način i pod uslovima pod kojima se izdaje, s tim da se zahtev za obnavljanje licence mora podneti najkasnije pet dana pre isteka roka važenja licence.

Na zahtev turističke agencije Registrator turizma izdaje svečanu formu licence.

Na pitanja koja se odnose na postupak izdavanja licenci, postupanje po nepotpunom i nerazumljivom zahtevu za izdavanje licence i promenu podataka registrovanih u Registru turizma koja ovim zakonom nisu posebno uređena shodno se primenjuju odgovarajuće odredbe zakona kojim se uređuje registracija privrednih subjekata, a ukoliko tim zakonom nisu uređena pojedina pitanja shodno se primenjuju odgovarajuće odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak.

Ministar bliže propisuje sadržinu zahteva za izdavanje licence, kao i uslove i način izdavanja svečane forme licence.

5.1. Uslovi za izdavanje licence

Član 52.

Licenca se izdaje turističkoj agenciji:

- 1) koje ima zaposleno najmanje jedno lice koje ispunjava uslove iz člana 50. stav 2. tač. 1) do 4) i tačka 5) podtačka (1) ovog zakona;
- 2) koje se ne nalazi u postupku stečaja ili likvidacije;
- 3) kome nije oduzeta licenca iz razloga navedenih u članu 55. stav 1. ovog zakona;
- 4) kome nije izrečena zaštitna mera zabrane obavljanja delatnosti, za vreme dok zabrana traje, niti je odgovornom licu izrečena mera bezbednosti zabrane vršenja delatnosti, poziva i dužnosti;
- 5) koje ima važeću polis osiguranja od odgovornosti iz delatnosti.

Član 53.

Polisom osiguranja od odgovornosti iz delatnosti posebno se obezbeđuje:

1) šteta koja se prouzrokuje putniku neispunjenjem, delimičnim ispunjenjem ili neurednim ispunjenjem obaveza osiguranika kao organizatora putovanja, koje su određene opštim uslovima i programom putovanja;

2) šteta koja je prouzrokovana usled nemogućnosti osiguranika kao organizatora putovanja da izmiri troškove nužnog smeštaja, ishrane i povratka putnika sa putovanja u mesto polaska u zemlji i inostranstvu.

Polisu osiguranja iz stava 1. ovog člana organizator putovanja mora imati za sve vreme važenja licence.

5.2. Prestanak važenja licence

Član 54.

Licenca prestaje da važi:

- 1) istekom roka za koji je izdata;
- 2) na osnovu zahteva nosioca licence;
- 3) oduzimanjem licence;
- 4) prestankom postojanja privrednog društva usled koga se to privredno društvo briše iz Registra privrednih subjekata.

Zahtev iz stava 1. tačka 2) ovog člana podnosi se Registratoru turizma.

Prestankom važenja licence Registrator turizma briše turističku agenciju iz Registra turizma bez donošenja posebnog akta.

5.3. Oduzimanje licence

Član 55.

Licenca se oduzima turističkoj agenciji ako:

- 1) u periodu važenja licence prestane da ispunjava uslove iz člana 52. ovog zakona;
- 2) nudi ili prodaje programe putovanja bez ugovora ili protivno ugovoru sa trećim licima kojima je poverio izvršenje usluga iz tog programa putovanja (prevoz, broj ležajeva u određenom objektu i drugo);
- 3) otkaže putovanje i putnicima u zakonskom roku ne izvrši povraćaj uplaćenih sredstava;
- 4) ne obezbedi smeštaj putnika za sve vreme trajanja ugovorenog putovanja;
- 5) ne obezbedi povratak putnika ili su putnici neopravdano zadržani na putovanju duže nego što je predviđeno programom putovanja;
- 6) nastupe teže posledice po zdravlje putnika zbog njegovih propusta.

Licenca se oduzima rešenjem koje donosi ministar i koje se dostavlja Registru turizma.

Na osnovu rešenja iz stava 2. ovog člana, Registrator turizma briše turističku agenciju iz Registra turizma bez donošenja posebnog akta.

Rešenje iz stava 2. ovog člana konačno je.

Nakon oduzimanja licence turistička agencija može da realizuje samo prethodno ugovorena putovanja.

6. Prava i obaveze organizatora putovanja i putnika

Član 56.

Organizator putovanja je dužan da utvrdi opšte uslove putovanja i da izradi program putovanja, u pisanoj formi (štampanoj ili elektronskoj), u skladu sa zakonom.

Organizator putovanja je dužan da se pridržava opštih uslova putovanja i programa putovanja.

Opšti uslovi putovanja se utvrđuju u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi, osim ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Opštim uslovima putovanja uređuju se prava i obaveze organizatora putovanja i prava i obaveze putnika i naročito sadrže:

1) pravo organizatora putovanja na naknadu učinjenih troškova ako je putnik odustao od ugovora zbog okolnosti koje nije mogao izbeći ili otkloniti i koje bi da su postojale u vreme zaključenja ugovora predstavljale opravdan razlog da ne zaključi ugovor, njegovo pravo na naknadu učinjenih troškova kada je putnik obezbedio odgovarajuću zamenu ili je zamenu našao sam organizator, kao i odgovornost organizatora putovanja kada izvršenje usluga poveri trećim licima;

2) prava putnika za slučaj otkaza putovanja;

3) uslove za izmenu ugovorene cene putovanja;

4) informaciju o sadržini važeće polise osiguranja od odgovornosti iz delatnosti za štetu koju prouzrokuje putniku neispunjenjem, delimičnim ispunjenjem ili neurednim ispunjenjem obaveza koje se odnose na turističko putovanje;

5) postupak, rokove i obaveze organizatora putovanja u vezi sa reklamacijom putnika zbog otkaza putovanja, neizvršenja ili nepotpunog izvršenja usluga obuhvaćenih programom putovanja.

Program putovanja sadrži:

1) naziv organizatora putovanja, poslovno ime i sedište;

2) broj licence;

3) mesto, datum i vreme početka i završetka putovanja, opis odredišta putovanja i periode boravka sa datumima ako je boravak u delovima;

4) podatke o vrsti prevoza i svojstvima prevoznog sredstva koje se koristi;

5) podatke o smeštajnom objektu (vrsta i naziv, lokacija i kategorija prema važećim propisima zemlje u kojoj se objekat nalazi i sadržaje koje objekat ima);

6) podatke o smeštajnoj jedinici (soba, apartman, studio) opremljenost i nivo komfora i usluga i ostale karakteristike;

7) broj, vrstu, karakteristike i način usluživanja obroka;

8) ukupnu cenu i usluge koje su obuhvaćene tom cenom;

9) iznos takse i naknade koje se odnose na određene usluge, a koje nisu uključene u cenu putovanja (pristajanje, ukrcavanje, takse u pristaništima i na aerodromima, boravišne takse i slično);

10) način i dinamiku plaćanja putovanja;

11) posebne obaveze putnika koje su uslov za realizaciju putovanja (zdravstvene, carinske i granične formalnosti, administrativne i vizne, kao i dokumenta i rokovi neophodni za pribavljanje viza);

12) minimalni broj putnika, ako je to uslov za realizaciju putovanja i krajnji rok za obaveštavanje putnika za slučaj otkazivanja.

Organizator putovanja dužan je da opšte uslove putovanja i program putovanja uruči putniku neposredno ili elektronskim putem istovremeno sa izdavanjem potvrde o putovanju. Putnik svojim potpisom ili elektronskim putem, potvrđuje prijem opštih uslova putovanja i programa putovanja.

Na izdavanje potvrde o putovanju primenjuju se opšte odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Član 57.

U slučaju otkaza putovanja od strane organizatora putovanja, organizator putovanja dužan je da putniku vrati uplaćena sredstva za otkazano putovanje.

U slučaju neizvršenja ili nepotpunog izvršenja usluga obuhvaćenih programom putovanja, organizator putovanja dužan je da putniku vrati razliku između ugovorene cene putovanja i cene putovanja snižene srazmerno neizvršenju ili nepotpunom izvršenju usluga, pod uslovom da je putnik stavio prigovor u roku od osam dana od dana završetka putovanja.

Organizator putovanja dužan je da vrati sredstva iz st 1. i 2. ovog člana, u roku određenom opštim uslovima putovanja, odnosno programom putovanja, koji ne može biti duži od 15 dana od dana otkaza putovanja, odnosno od dana podnošenja osnovanog prigovora putnika.

7. Obaveze posrednika

Član 58.

Posrednik koji nudi na prodaju i prodaje turističko putovanje organizatora putovanja dužan je da u programu putovanja i potvrdi o putovanju naznači svojstvo u kome nastupa, broj licence organizatora putovanja i da putniku uruči neposredno ili elektronskim putem, istovremeno sa izdavanjem potvrde o putovanju, program i opšte uslove putovanja organizatora putovanja.

Posrednik nudi i prodaje samo turistička putovanja organizatora putovanja sa kojim ima zaključen posrednički ugovor o putovanju.

Posrednik je dužan je da nudi i prodaje turistička putovanja pod istim uslovima kao i organizator putovanja.

V. UGOSTITELJSKA DELATNOST

Član 59.

Ugostitelj se registruje i evidentira u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata i ovim zakonom.

Ako je ugostitelj privredno društvo, a delatnost obavlja u više objekata dužan je da za obavljanje poslova iz okvira delatnosti u svakom objektu obrazuje ogranak.

Ako je ugostitelj preduzetnik, a delatnost obavlja u više posebnih prostora dužan je da delatnost u tim posebnim prostorima obavlja na način i pod uslovima propisanim zakonom kojim se uređuje položaj preduzetnika.

Pojedine ugostiteljske usluge mogu pružati i fizička lica, pod uslovima propisanim ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Član 60.

Privredni subjekti koji imaju odmarališta, domove ili druge objekte za pružanje usluga smeštaja i ishrane svojim zaposlenima, kao i zdravstvene ustanove koje pružaju usluge svojim korisnicima u objektima u kojima se organizuje boravak i pružaju usluge prevencije, lečenja i rehabilitacije, mogu pružati i usluge smeštaja i ishrane trećim licima, na način predviđen ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Ako su subjekti iz stava 1. ovog člana budžetski korisnici, za pruženje usluge smeštaja i ishrane trećim licima dužni su da pribave prethodnu saglasnost ministra.

Član 61.

Ne smatra se obavljanjem ugostiteljske delatnosti:

1) pružanje usluga smeštaja i ishrane zaposlenima i korisnicima u odmaralištima, ustanovama društvene brige o deci, starim licima, učenicima i studentima, zdravstvenim, socijalnim, obrazovno-vaspitnim i drugim sličnim ustanovama, ako usluge pružaju lica zaposlena u tim ustanovama;

2) pružanje usluga ishrane i pića zaposlenima u sopstvenim prostorijama u toku procesa rada u privrednim subjektima, ustanovama, državnim organima i drugim organizacijama, ako usluge pružaju lica zaposlena u tim privrednim subjektima, ustanovama, organima i organizacijama.

Objekti odnosno prostorije, uređaji i oprema, kao i lica koja pružaju usluge iz stava 1. ovog člana, moraju ispunjavati minimalne tehničke, sanitarno-higijenske i zdravstvene uslove propisane za ugostiteljski objekat, u delu objekta u kome se te usluge pružaju.

1. Obaveze ugostitelja

Član 62.

Ugostitelj je dužan da:

1) na ulazu u ugostiteljski objekat vidno istakne poslovno ime i sedište, naziv i vrstu ugostiteljskog objekta, kao i radno vreme i da ga se pridržava u svom poslovanju;

2) na ulazu u ugostiteljski objekat vidno istakne oznaku kategorije odnosno posebnog standarda koji se u njemu pruža, utvrđenog rešenjem ministra;

3) u ugostiteljskom objektu drži rešenje o registraciji u Registru privrednih subjekata i uverenje o evidenciji u Registru turizma;

4) u ugostiteljskom objektu održava prostorije i opremu i pruža usluge prema propisanim standardima za vrstu objekta u kojoj obavlja delatnost i za kategoriju koja mu je određena rešenjem ministra;

5) u pisanom, govornom ili vizuelnom javnom oglašavanju tačno koristi vrstu i kategoriju ugostiteljskog objekta koja mu je određena rešenjem ministra;

6) istakne cene smeštaja, pansiona i polupansiona, iznos boravišne takse u svakoj sobi i na recepciji, kao i da istakne cene hrane, pića i napitaka u cenovnicima koji moraju biti dostupni korisnicima usluga u dovoljnom broju primeraka i na svakom mestu gde se korisnici uslužuju;

7) se pridržava istaknutih, odnosno objavljenih cena;

8) za svaku pruženu uslugu izda propisan račun;

9) utvrdi normative hrane i pića koje uslužuje i na zahtev korisnika usluga omogući uvid u te normative, kao i da usluge pruža u odgovarajućoj količini i kvalitetu prema tim normativima;

10) u ugostiteljskom objektu za smeštaj vodi evidenciju gostiju dnevno i uredno;

11) utvrdi kućni red u svim objektima za smeštaj i istakne ga na recepciji, a izvode iz kućnog reda istakne u svim smeštajnim jedinicama.

Kada ugostitelj posluje u objektu koji je zaštićeno kulturno dobro, podatke iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana može postaviti unutar objekta ili na nekom drugom prikladnom mestu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita kulturnih dobara.

Ministar uz saglasnost ministra nadležnog za unutrašnje poslove propisuje oblik, sadržinu i način vođenja evidencije gostiju u ugostiteljskom objektu za smeštaj.

2. Period obavljanja delatnosti

Član 63.

Ugostitelj posluje tokom cele godine ili sezonski.

Ugostitelj utvrđuje period poslovanja iz stava 1. ovog člana za svaki ugostiteljski objekat.

Ukoliko ugostitelj posluje sezonski, dužan je da period poslovanja prijavi Registru turizma.

3. Uslovi za obavljanje ugostiteljske delatnosti u ugostiteljskom objektu, van ugostiteljskog objekta i u pokretnom objektu

Član 64.

Ugostiteljsku delatnost ugostitelji obavljaju u ugostiteljskom objektu.

Usluge pripremanja i služenja hrane i pića mogu se pružati van ugostiteljskog objekta u skladu sa ovim zakonom, propisima donetim na osnovu ovog zakona, kao i propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita i zaštita životne sredine.

Ugostiteljske usluge iz stava 2. ovog člana mogu se pružati povremeno na sajmovima, vašarima, prigodnim proslavama i na drugim javnim manifestacijama, a najduže 30 dana.

Za pružanje usluga iz stava 2. ovog člana ugostitelj je dužan da pribavi odobrenje nadležnog organa jedinice lokalne samouprave.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave rešenjem odobrava vrstu usluge iz stava 2. ovog člana i određuje prostor, mesto i vreme pružanja ugostiteljskih usluga.

Ugostiteljske usluge iz stava 2. ovog člana mogu se pružati na prostoru zaštićenog prirodnog dobra ili na prostoru nepokretnog kulturnog dobra i njegove zaštićene okoline, po prethodno pribavljenoj saglasnosti nadležne ustanove zaštite.

Ugostitelj je dužan da na mestu na kome povremeno pruža ugostiteljske usluge drži rešenje o registraciji u Registar privrednih subjekata, kao i odobrenje iz stava 4. ovog člana.

Član 65.

Pojedine ugostiteljske usluge mogu se pružati i u pokretnom objektu koji se premešta iz jednog mesta u drugo sopstvenim pogonom ili vučom i ispunjava

propisane minimalne tehničke, sanitarno-higijenske i zdravstvene uslove za pružanje ugostiteljskih usluga.

U pokretnom objektu iz stava 1. ovog člana može se usluživati hrana pripremljena na drugom mestu u originalnom pakovanju, kao i piće u originalnoj ambalaži ili na točenje uz upotrebu ambalaže za jednokratnu upotrebu.

Ministar uz saglasnost ministra zdravlja propisuje način pružanja ugostiteljskih usluga u pokretnom objektu, kao i minimalne tehničke, sanitarno-higijenske i zdravstvene uslove koje moraju da ispunjavju ovi objekti.

Za pružanje usluga u pokretnom objektu ugostitelj je dužan da pribavi odobrenje nadležnog organa jedinice lokalne samouprave.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave rešenjem odobrava vrstu usluge koja se može pružati u pokretnom objektu i određuje prostor i mesto na kome se mogu pružati ugostiteljske usluge u pokretnom objektu.

Ugostitelj je dužan da u pokretnom objektu u kome pruža ugostiteljske usluge drži rešenje o registraciji u Registru privrednih subjekata, kao i odobrenje iz stava 4. ovog člana.

Član 66.

Ministar uz saglasnost ministra nadležnog za poslove zdravlja propisuje minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove za uređenje i opremanje ugostiteljskog objekta u zavisnosti od načina usluživanja i vrste usluga koje se pretežno pružaju u ugostiteljskom objektu.

4. Vrste ugostiteljskih objekata

Član 67.

Prema vrsti ugostiteljskih usluga koje se u objektu pružaju, ugostiteljski objekti mogu biti:

- 1) ugostiteljski objekat za smeštaj;
- 2) ugostiteljski objekat za ishranu i piće;
- 3) catering objekat.

U ugostiteljskom objektu za smeštaj pružaju se usluge smeštaja, ishrane i pića i druge usluge uobičajene u ugostiteljstvu ili samo usluge smeštaja (hotel, motel, turističko naselje, kamp, pansion, hostel, prenočište, odmaralište, kuća, apartman, soba i drugi objekti za pružanje usluga smeštaja).

U ugostiteljskom objektu za pružanje usluga ishrane i pića pripremaju se i uslužuju topla i hladna jela, pića i napici ili samo pića i napici (restoran, kafana, bar, objekat brze hrane i drugi objekti).

U catering objektu se priprema hrana, piće i napici, po utvrđenim standardima radi usluživanja i potrošnje na drugom mestu.

Ugostiteljski objekat ima oznaku vrste objekta prema pretežnoj vrsti usluga koje se u njemu pružaju.

5. Razvrstavanje ugostiteljskih objekata u kategorije

Član 68

Ugostiteljski objekti za smeštaj vrste hotel, motel, turističko naselje i kamp razvrstavaju se u kategorije, u skladu sa standardima propisanim za pojedine vrste tih objekata.

Ugostiteljski objekat vrste hotel može se razvrstati u podvrstu i po posebnim standardima koji se u njemu pružaju.

Zahtev za razvrstavanje ugostiteljskog objekta iz st. 1. i 2. ovog člana u kategoriju odnosno podvrstu podnosi ugostitelj ministarstvu.

Razvrstavanje ugostiteljskog objekta u kategoriju odnosno u podvrstu vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.

Rešenje iz stava 4. ovog člana konačano je i dostavlja se radi evidentiranja u Registru turizma.

Ugostiteljski objekti vrste pansion, kuća, apartman i soba razvrstavaju se u kategorije u skladu sa standardima propisanim za pojedine vrste tih objekata.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave na zahtev ugostitelja odnosno fizičkog lica donosi rešenje kojim se ugostiteljski objekat iz stava 6. ovog člana razvrstava u kategoriju, kao povereni posao.

Protiv rešenja iz stava 6. ovog člana može se u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja izjaviti žalba ministru.

Konačano rešenje iz stava 7. ovog člana dostavlja se radi evidentiranja u Registru turizma.

Ministar propisuje standarde za kategorizaciju ugostiteljskih objekata iz st. 1, 2. i 6. ovog člana, koji naročito sadrže: standarde za pojedine vrste tih objekata; posebne standarde; kategorije i način sticanja i promene kategorije ugostiteljskog objekta.

Član 69.

Ugostitelj, odnosno fizičko lice je dužno da pribavi akt o određivanju kategorije ugostiteljskog objekta pre otpočinjanja obavljanja ugostiteljske delatnosti u objektu koji se razvrstava u kategoriju.

Ako se u roku iz člana 68. stav 4. ovog zakona promeni ugostitelj, novi ugostitelj je dužan da pre početka rada u tom objektu pribavi rešenje kojim se objekat razvrstava u kategoriju.

Ako se u roku iz člana 68. stav 4. ovog zakona odstupi od propisanih standarda za kategoriju ugostiteljskog objekta u koju je razvrstan, ugostitelj je dužan da podnese zahtev radi razvrstavanja objekta u nižu kategoriju.

Rešenje o promeni kategorije donosi se i kad ugostiteljski objekat ispuni uslove za višu kategoriju, na zahtev ugostitelja.

Promena kategorije ugostiteljskog objekta vrši se na način i po postupku propisanom za razvrstavanje ugostiteljskog objekta u kategoriju.

6. Kadrovska osposobljenost

Član 70.

Ugostitelji koji obavljaju delatnost u ugostiteljskim objektima iz člana 68. stav 1. ovog zakona, moraju da imaju rukovodioca objekta koji je zaposlen kod ugostitelja.

Rukovodilac objekta u ugostiteljskom objektu vrste hotel i motel mora da ima višu stručnu spremu, znanje jednog stranog jezika i tri godine radnog staža u neprekidnom trajanju u ugostiteljstvu.

Rukovodilac objekta u ugostiteljskom objektu vrste turističko naselje i kamp mora da ima najmanje srednju stručnu spremu, znanje jednog stranog jezika i godinu dana radnog staža u neprekidnom trajanju u ugostiteljstvu.

U ugostiteljskom objektu vrste hotel i motel mora da bude zaposleno i najmanje jedno lice sa srednjom stručnom spremom ugostiteljskog usmerenja.

Ako ugostitelj preduzetnik lično vodi poslovanje ugostiteljskog objekta iz st. 2. i 3. ovog člana on mora da ispunjava uslove propisane za rukovodioca ugostiteljskog objekta.

7. Prestanak važenja rešenja kojim se ugostiteljski objekat razvrstava u kategoriju

Član 71.

Rešenje kojim se ugostiteljski objekat razvrstava u kategoriju prestaje da važi:

- 1) istekom roka za koji je doneto;
- 2) donošenjem rešenja o promeni kategorije ugostiteljskog objekta;
- 3) gubitkom kategorije ugostiteljskog objekta;
- 4) na zahtev ugostitelja;
- 5) ako dođe do promene ugostitelja.

U slučaju iz stava 1. tač. 1), 3), 4) i 5) ovog člana Registrator turizma briše ugostiteljski objekat iz evidencije kategorisanih objekata i evidentira ga kao nekategorisan objekat u Registru turizma, a u slučaju iz stava 1. tačka 2. evidentira promenu kategorije ugostiteljskog objekta.

Evidentiranje iz stava 2. ovog člana Registrator turizma vrši po službenoj dužnosti u slučajevima iz stava 1. tač. 1) i 5) ovog člana, po obaveštenju ministarstva u slučajevima iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana, a na zahtev ugostitelja u slučaju iz stava 1. tačka 4) ovog člana.

8. Ugostiteljske usluge u domaćoj radinosti

Član 72.

Fizičko lice može da pruža turistima ugostiteljske usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja obroka u kući, apartmanu i sobi čiji je vlasnik u objektima smeštajnih kapaciteta do 30 ležajeva.

Član 73.

Fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge u domaćoj radinosti mora da ispunjava zdravstvene uslove i redovno obavlja zdravstvene preglede u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita.

Kuće, apartmani i sobe koje fizička lica iznajmljuju moraju da ispunjavaju propisane minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove i da budu kategorisani.

Fizičko lice može da pruža usluge pripremanja i usluživanja hrane i pića samo turistima kojima pruža usluge smeštaja.

Član 74.

Fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge u domaćoj radinosti izdaje kuću, apartman i sobu preko lokalne turističke organizacije, turističke agencije ili privrednog subjekta, na osnovu ugovora.

Ugovor iz stava 1. ovog člana fizičko lice dostavlja, radi evidentiranja, nadležnom organu jedinice lokalne samouprave.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave vodi evidenciju kategorisanih kuća, apartmana i soba kao povereni posao i dužan je da Registru turizma kvartalno dostavlja evidenciju koju vodi u pisanoj (štampanoj i elektronskoj) formi.

Član 75.

Fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge u domaćoj radinosti dužno je da:

1) u kući, apartmanu i sobi koju izdaje turistima istakne propisanu oznaku kategorije određenu rešenjem nadležnog organa;

2) održava prostorije i opremu i pruža usluge prema propisanim standardima za kategoriju kuće, apartmana i sobe, koja mu je određena rešenjem nadležnog organa;

3) vidno istakne cene usluga koje pruža i iznos boravišne takse i pridržava se istaknutih cena;

4) utvrdi normative hrane ako pruža uslugu ishrane i pridržava se utvrđenih normativa;

5) vodi evidenciju gostiju dnevno i uredno.

Ministar, uz saglasnost ministra nadležnog za unutrašnje poslove, propisuje oblik, sadržinu i način vođenja evidencije gostiju u domaćoj radinosti.

9. Ugostiteljske usluge u seoskom turističkom domaćinstvu

Član 76.

Fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge u seoskom turističkom domaćinstvu može da pruža turistima ugostiteljske usluge smeštaja, pripremanja i usluživanja hrane i pića u objektima smeštajnih kapaciteta do 30 ležajeva, a organizovanoj turističkoj grupi do 50 turista koja ne koristi usluge smeštaja, samo ugostiteljske usluge pripremanja i usluživanja hrane i pića.

Fizičko lice iz stava 1. ovog člana može da pruža usluge pripremanja, usluživanja hrane i pića koje je pretežno sam proizveo.

Fizičko lice iz stava 1. ovog člana, mora da ispunjava zdravstvene uslove i redovno obavlja zdravstvene preglede, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita zdravlja.

Objekti u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u seoskom turističkom domaćinstvu moraju da ispunjavaju minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove.

Član 77.

Fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge u seoskom turističkom domaćinstvu izdaje objekte preko lokalne turističke organizacije, turističke agencije ili privrednog subjekta, na osnovu ugovora.

Ugovor iz stava 1. ovog člana fizičko lice dostavlja, radi evidentiranja, nadležnom organu jedinice lokalne samouprave.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave vodi evidenciju seoskih turističkih domaćinstava kao povereni posao i dužan je da Registru turizma kvartalno dostavlja evidenciju koju vodi u pisanoj formi (štampanoj i elektronskoj).

Član 78.

Fizičko lice koje pruža ugostiteljske usluge u seoskom turističkom domaćinstvu dužno je da:

- 1) vidno istakne cene usluga koje pruža i iznos boravišne takse i pridržava se istaknutih cena;
- 2) utvrdi normative hrane ako pruža usluge ishrane i pridržava se utvrđenih normativa;
- 3) vodi evidenciju gostiju dnevno i uredno.

Ministar uz saglasnost ministra nadležnog za unutrašnje poslove propisuje oblik, sadržinu i način vođenja evidencije gostiju u seoskom turističkom domaćinstvu.

Član 79.

Ministar uz saglasnost ministra nadležnog za poslove zdravlja propisuje minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove koje moraju da ispunjavaju objekti u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćoj radinosti i u seoskom turističkom domaćinstvu.

VI. NAUČKA DELATNOST

Član 80.

Nautičku delatnost obavlja privredno društvo, preduzetnik ili ogranak drugog domaćeg ili stranog pravnog lica (u daljem tekstu: pružalac nautičkih usluga) koje se registruje i evidentira u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata i ovim zakonom.

Ako je pružalac nautičkih usluga privredno društvo, a delatnost obavlja u više objekata dužan je da za obavljanje poslova iz okvira delatnosti u svakom objektu obrazuje ogranak.

Ako je pružalac nautičkih usluga preduzetnik, a delatnost obavlja u više posebnih prostora dužan je da delatnost u tim posebnim prostorima obavlja na način i pod uslovima propisanim zakonom kojim se uređuje položaj preduzetnika.

1. Objekti nautičkog turizma

Član 81.

Prihvatni objekti nautičkog turizma jesu nautičko sidrište, privezište, turističko pristanište, marina i nautičko-turistički centar.

Plovni objekti nautičkog turizma jesu rekreativno plovni objekat, izletničko plovni objekat, plovni objekat za panoramsko razgledanje, turistička jahta i plovni objekat za turističko krstarenje.

2. Usluge u nautičkom turizmu

Član 82.

Usluge nautičkog turizma jesu: prihvat; snabdevanje; čuvanje; iznajmljivanje; održavanje i popravka plovnih objekata nautičkog turizma; organizovanje sportskih motonautičkih aktivnosti na vodi i turističkih krstarenja; pružanje drugih usluga za potrebe nautičkog turizma.

Član 83.

Usluge nautičkog turizma obavljaju se u objektima koji ispunjavaju propisane minimalne tehničke i sanitarno-higijenske uslove za obavljanje nautičke delatnosti (u daljem tekstu: objekti nautičkog turizma).

3. Obaveze pružaoca nautičkih usluga

Član 84.

Pružalac nautičkih usluga koji obavlja nautičku delatnost dužan je da:

- 1) na ulazu u objekat nautičkog turizma vidno istakne poslovno ime i sedište, naziv i vrstu objekta nautičkog turizma, kao i radno vreme i da ga se pridržava u svom poslovanju;
- 2) na ulazu u marinu vidno istakne oznaku kategorije marine;
- 3) za plovni objekat nautičkog turizma koji iznajmljuje korisniku stavi na raspolaganje važeće brodsko svedočanstvo, odnosno plovidbenu dozvolu potpisanu i overenu od ovlašćenog lica;
- 4) u objektu nautičkog turizma drži rešenje o registraciji u Registru privrednih subjekata i uverenje o evidenciji u Registru turizma;
- 5) u objektu nautičkog turizma održava prostorije i opremu i pruža usluge prema propisanim standardima za vrstu objekta u kojoj obavlja delatnost i za kategoriju koja mu je određena rešenjem ministra;
- 6) u pisanom, govornom ili vizuelnom javnom oglašavanju tačno koristi vrstu i kategoriju objekta nautičkog turizma koja mu je određena rešenjem ministra;
- 7) da istakne cene usluga koje pruža i da se pridržava istaknutih, odnosno objavljenih cena;
- 8) za svaku pruženu uslugu izda propisan račun.

4. Razvrstavanje marina u kategorije

Član 85.

Marine kao prihvatni objekti nautičkog turizma razvrstavaju se u kategorije u skladu sa standardima propisanim za tu vrstu objekata.

Pružalac nautičkih usluga dužan je da pre otpočinjanja obavljanja nautičke delatnosti u marini pribavi akt kojim se marina razvrstava u odgovarajuću kategoriju.

Član 86.

Zahtev za razvrstavanje marine u kategoriju podnosi pružalac nautičkih usluga u marini ministarstvu.

Razvrstavanje marine u kategoriju vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi pet godina od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.

Rešenje iz stava 2. ovog člana konačno je i dostavlja se radi evidentiranja u Registru turizma.

Na promenu privrednog subjekta i kategorije marine, kao i na prestanak rešenja o određivanju kategorije, shodno se primenjuju odredbe člana 69. st. 3, 4. i 5. i člana 71. ovog zakona.

Član 87.

Ministar uz saglasnost ministara nadležnih za poslove vodoprivrede, infrastrukture, zdravlja, životne sredine i prostornog planiranja propisuje minimalne tehničke uslove za izgradnju, uređenje i opremanje nautičkih objekata, kao i standarde za kategorizaciju marina.

VII. LOVNOTURISTIČKA DELATNOST

Član 88.

Lovnoturističku delatnost obavlja privredno društvo ili javno preduzeće čiji je osnivač Republika Srbija ili autonomna pokrajina (u daljem tekstu: Pružalac lovnoturističkih usluga) koje je registrovano za obavljanje delatnosti uzgoja i lova divljači.

Pružalac lovnoturističkih usluga se registruje i evidentira u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata i ovim zakonom.

Ako je pružalac lovnoturističkih usluga privredno društvo, a delatnost obavlja u više objekata dužan je da za obavljanje poslova iz okvira delatnosti u svakom objektu obrazuje ogranak.

1. Objekti lovnog turizma

Član 89.

Objekti lovnog turizma jesu objekti za smeštaj lovaca.

Usluge smeštaja i ishrane mogu koristiti i druga lica samo ukoliko su u pratnji lovaca, s tim što pružalac lovnoturističkih usluga tim licima ne može pružati ostale usluge lovnog turizma iz člana 90.

Prema vrsti usluga koje pružaju objekti lovnog turizma mogu biti:

- 1) lovačka koliba;
- 2) lovačka kuća;
- 3) lovačka vila.

Pružalac lovnoturističkih usluga dužan je da pre otpočinjanja obavljanja lovnoturističke delatnosti u objektu lovnog turizma pribavi akt kojim se objekat lovnog turizma razvrstava u odgovarajuću kategoriju.

Zahtev za razvrstavanje objekta lovnog turizma u kategoriju podnosi pružalac lovnoturističkih usluga ministarstvu.

Razvrstavanje objekta lovnog turizma u kategoriju vrši se rešenjem koje donosi ministar i važi tri godine od dana dostavljanja rešenja podnosiocu zahteva.

Rešenje iz stava 6. ovog člana konačno je i dostavlja se radi evidentiranja u Registar turizma.

Na promenu privrednog subjekta i kategorije objekta lovnog turizma, kao i na prestanak rešenja o određivanju kategorije, shodno se primenjuju odredbe člana 69. st. 3, 4. i 5. i člana 71. ovog zakona.

2. Usluge u lovnom turizmu

Član 90.

Usluge lovnog turizma jesu: prihvata i smeštaj lovaca – turista; organizovanje lova; pružanje drugih usluga za potrebe lovnog turizma (iznajmljivanje lovačkih pasa, iznajmljivanje lovačkog oružja, usluge prevoza do lovišta i po lovištu, obuka lovačkih pasa i dr.).

Pružalac lovnoturističkih usluga dužan je da usluge pruža u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje lovstvo i zaštita životne sredine.

Član 91.

Usluge lovnog turizma obavljaju se u lovištima i objektima lovnog turizma koji ispunjavaju uslove propisane zakonom.

3. Obaveze pružanja lovnoturističkih usluga

Član 92.

Pružalac lovnoturističkih usluga koji obavlja lovnoturističku delatnost dužan je da:

- 1) na ulazu u objekat lovnog turizma vidno istakne poslovno ime i sedište, naziv i vrstu objekta lovnog turizma, kao i radno vreme i da ga se pridržava u svom poslovanju;
- 2) u objektu lovnog turizma drži rešenje o registraciji u Registru privrednih subjekata i uverenje o evidenciji u Registru turizma;
- 3) u objektu lovnog turizma vidno istakne pravila, odnosno uslove i način korišćenja lovišta i drugih usluga lovnog turizma;
- 4) u objektu lovnog turizma održava prostorije i opremu i pruža usluge prema propisanim standardima za vrstu objekta u kojoj obavlja delatnost i za kategoriju koja mu je određena rešenjem ministra;
- 5) u pisanom, govornom ili vizuelnom javnom oglašavanju tačno koristi vrstu i kategoriju objekta lovnog turizma koja mu je određena rešenjem ministra;
- 6) da istakne cene usluga koje pruža i da se pridržava istaknutih, odnosno objavljenih cena;
- 7) za svaku pruženu uslugu izda propisan račun.

Član 93.

Ministar, uz saglasnost ministara nadležnih za poslove lovstva, unutrašnjih poslova, infrastrukture, životne sredine i prostornog planiranja, propisuje minimalne tehničke uslove za izgradnju, uređenje i opremanje lovnoturističkih objekata, kao i standarde, uslove i način pružanja i korišćenja usluga lovnog turizma.

VIII. USLUGE U TURIZMU

1. Usluge turističkih profesija

1.1. Usluge turističkog vodiča, turističkog pratioca, turističkog animatora i lokalnog turističkog vodiča

Član 94.

Turistički vodič, turistički pratilac i turistički animator, pri pružanju usluga moraju da imaju kod sebe odgovarajuću legitimaciju i da nose propisanu oznaku.

Turistički vodič i turistički pratilac mora da:

- 1) ima državljanstvo Republike Srbije;
- 2) zna srpski jezik;
- 3) ima prebivalište na teritoriji Republike Srbije;
- 4) ima srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju;
- 5) poznaje jedan strani jezik;

6) ima položen stručni ispit za turističkog vodiča odnosno turističkog pratioca u skladu sa ovim zakonom.

Lice koje ima položen stručni ispit za turističkog vodiča može da obavlja i poslove turističkog pratioca.

Lica iz stava 2. ovog člana polažu stručni ispit pred komisijom koju obrazuju ministar od stručnjaka iz oblasti predviđenih programom iz člana 97. ovog zakona.

Troškove polaganja ispita snosi lice koje polaže stručni ispit.

Visinu troškova polaganja stručnog ispita utvrđuje ministar.

Ministarstvo izdaje uverenje o položenom stručnom ispitu za turističkog vodiča, odnosno za turističkog pratioca, kao i legitimaciju i oznaku.

Uverenje iz stava 7. ovog člana dostavlja se Registru turizma radi evidentiranja.

Turistički animator mora da:

- 1) ima najmanje srednje obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju;
- 2) zna srpski jezik;
- 3) poznaje jedan strani jezik.

Član 95.

Usluge turističkog vodiča, turističkog pratioca, turističkog animatora i lokalnog turističkog vodiča na teritoriji Republike Srbije može da pruža samo lice koje ispunjava uslove iz člana 94. st. 2. i 9. i člana 98. stav 1. ovog zakona.

Turistička agencija je dužna da za pružanje usluga turističkog vodiča, turističkog pratioca, turističkog animatora ili lokalnog turističkog vodiča, angažuje lice koje ispunjava uslove iz člana 94. st. 2. i 9. i člana 98. stav 1. ovog zakona.

Član 96.

Ne smatra se turističkim vodičem stručno lice koje pokazuje, objašnjava ili daje informacije unutar poslovnog prostora u kome radi (muzej, galerija, nacionalni park, vodič u lovu i ribolovu), ni turističkim pratiocem pratilac turističke grupe na turističkom putovanju organizovanom od stranog organizatora putovanja koje je započeto i završava se u stranoj državi.

Član 97.

Ministar propisuje program i način polaganja stručnog ispita za turističkog vodiča i turističkog pratioca, kao i oblik i sadržinu legitimacije i oznake turističkog vodiča, turističkog pratioca i turističkog animatora.

Član 98.

Usluge lokalnog turističkog vodiča može da pruža lice koje ispunjava uslove iz člana 94. stav 2. ovog zakona i koje ima položen stručni ispit za lokalnog turističkog vodiča.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave, na predlog turističke organizacije opštine, odnosno grada, a po prethodno pribavljenom mišljenju ministarstva, propisuje program i način polaganja stručnog ispita za lokalnog turističkog vodiča.

Troškove polaganja ispita za lokalnog turističkog vodiča snosi lice koje polaže stručni ispit.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave vodi evidenciju lokalnih turističkih vodiča, kao povereni posao i dužan je da Registru turizma radi evidentiranja dostavi evidenciju koju vodi u pisanoj formi (štampanoj ili elektronskoj) zaključno sa 31. decembrom tekuće godine do 15. januara naredne godine.

Član 99.

Lokalni turistički vodič pri obavljanju poslova vodiča mora da ima kod sebe legitimaciju lokalnog turističkog vodiča i da nosi propisanu oznaku lokalnog turističkog vodiča.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave propisuje oblik i sadržinu legitimacije i oznake lokalnog turističkog vodiča i utvrđuje visinu troškova polaganja ispita.

2. Specifične avanturističke i sportsko-rekreativne usluge u turizmu

Član 100.

Specifične avanturističke i sportsko-rekreativne usluge u turizmu (skijanje, ronjenje, jedrenje, jahanje, gorsko-planinsko vođenje, rafting, splavarenje, vožnja kanuom i drugim sličnim plovilima, skakanje padobranom, paraglajding, skakanje sa užetom i slično) pružaju stručno osposobljena lica (treneri, instruktori, učitelji i slično) pod uslovima propisanim zakonom.

Pre započinjanja pružanja usluga iz stava 1. ovoga člana, pružalac usluge dužan je da istakne obaveštenje u pisanoj formi (štampanoj ili elektronskoj), kao i da usmeno upozori korisnika usluge sa vrstama rizika izvođenja usluge.

Za pružanje usluga iz stava 1. ovoga člana, pružalac usluge dužan je da osigura korisnika usluge od posledica nesrećnog slučaja.

Licima mlađim od 18 godina usluge iz stava 1. ovoga člana mogu da se pružaju samo uz pisanu saglasnost roditelja, odnosno staraoca.

Pružalac usluge iz stava 1. ovoga člana može da odbije da pruži uslugu licu mlađem od 18 godina bez obzira na saglasnost roditelja, odnosno staraoca.

Ministar, uz saglasnost ministara nadležnih za poslove prosvete, obrazovanja, sporta, unutrašnjih poslova, zdravlja i infrastrukture, propisuje tehničke uslove, sredstva kojima se pružaju te usluge, kao i program i način stručnog osposobljavanja lica koja pružaju usluge iz stava 1. ovoga člana, ukoliko nisu regulisani drugim propisom.

3. Usluge iznajmljivanja vozila

Član 101.

Uslugama iznajmljivanja vozila (rent-a-car) smatra se iznajmljivanje putničkih automobila bez vozača.

Posebna vrsta iznajmljivanja vozila je iznajmljivanje putničkih automobila sa uslugama vozača (limo service).

Vozač iz stava 2. ovog člana mora imati najmanje pet godina vozačkog iskustva i položen odgovarajući stručni ispit.

Usluge iz st. 1. i 2. ovog člana može da pruža privredno društvo, preduzetnik ili ogranak drugog domaćeg ili stranog pravnog lica, koje se registruje i evidentira u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata i ovim zakonom.

Ako je pružalac usluga iznajmljivanja vozila iz st. 1 i 2. ovog člana privredno društvo, a delatnost obavlja u više objekata dužan je da za svaki objekat obrazuje ogranak.

Ako je pružalac usluga iznajmljivanja vozila preduzetnik, a delatnost obavlja u više posebnih prostora dužan je da delatnost u tim posebnim prostorima obavlja na način i pod uslovima propisanim zakonom kojim se uređuje položaj preduzetnika.

Član 102.

Vozila koja su predmet iznajmljivanja ne mogu da budu starija od pet godina i moraju da ispunjavaju uslove utvrđene propisima o bezbednosti saobraćaja na putevima.

Pružalac usluga iznajmljivanja vozila iz člana 101. stav 4. ovog zakona mora da ima najmanje tri registrovana motorna vozila, obezbeđeno servisiranje i parking prostor za sva vozila.

IX. TAKSA, NAKNADA I PENALI U TURIZMU

1. Boravišna taksa

Član 103.

Boravišnu taksu plaća lice za svaki dan boravka u ugostiteljskom objektu za smeštaj, izvan svog prebivališta.

Član 104.

Visinu boravišne takse utvrđuje jedinica lokalne samouprave u zavisnosti od kategorije turističkog mesta ili u različitoj visini po delovima opštine odnosno grada u zavisnosti od izgrađenosti komunalne, saobraćajne i turističke infrastrukture.

Vlada za svaku kategoriju turističkog mesta posebno utvrđuje najviši i najniži iznos boravišne takse.

Ako se turistički objekat za smeštaj ne nalazi na teritoriji turističkog mesta, jedinica lokalne samouprave utvrdiće visinu boravišne takse za najnižu kategoriju turističkog mesta.

Član 105.

Boravišnu taksu ne plaćaju:

- 1) deca do sedam godina starosti;
- 2) lica upućena na banjsko i klimatsko lečenje, odnosno specijalizovanu rehabilitaciju od strane nadležne lekarske komisije;
- 3) osobe sa invaliditetom sa telesnim oštećenjem od najmanje 70%, vojni invalidi od prve do pete grupe, civilni invalidi rata od prve do pete grupe, slepa lica, lica obolela od distrofije i srodnih mišićnih i neuromišićnih oboljenja, paraplegije i kvadriplegije, cerebralne i dečje paralize i multipleks skleroze, osobe ometene u razvoju, kao i pratilac navedenih osoba;
- 4) učenici i studenti koji organizovano borave u ugostiteljskom objektu za smeštaj radi izvođenja sportsko-rekreativnih i drugih aktivnosti po programu ministarstva nadležnog za poslove prosvete, studenti koji organizovano borave u ugostiteljskom objektu za smeštaj radi izvođenja obavezne nastave u skladu sa nastavnim planom obrazovne ustanove, kao i učesnici republičkih i regionalnih takmičenja u znanju i veštinama;
- 5) strani državljani koji su po međunarodnim konvencijama i sporazumima oslobođeni plaćanja takse;
- 6) lica koja neprekidno borave u objektu za smeštaj duže od 30 dana.

Boravišnu taksu umanjenu za 50% plaćaju lica od sedam do 15 godina starosti.

Lica iz stava 1. ovog člana ne plaćaju boravišnu taksu ako podnesu dokaz da su ispunjeni uslovi iz stava 1. ovog člana (članska karta, potvrda škole, odnosno obrazovne ustanove, uput lekarske komisije i drugo).

Jedinica lokalne samouprave može svojom odlukom da proširi krug lica iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana.

Član 106.

Naplatu boravišne takse vrše privredni subjekti koji pružaju uslugu smeštaja, kao i subjekti iz člana 74. stav 1. i člana 77. stav 1. ovog zakona preko kojih se pruža usluga smeštaja (u daljem tekstu: davalac smeštaja).

Davalac smeštaja naplaćuje boravišnu taksu istovremeno sa naplatom usluge smeštaja.

Ako davalac smeštaja ne naplati boravišnu taksu, dužan je da na svoj teret uplati iznos nenaplaćene boravišne takse.

Član 107.

Davalac smeštaja dužan je da u računu za uslugu smeštaja posebno iskaže iznos boravišne takse, kao i da navede osnov oslobađanja od plaćanja ili umanjjenja iznosa boravišne takse, u skladu sa članom 105. ovog zakona.

Član 108.

Sredstva od naplaćene boravišne takse davalac smeštaja uplaćuje u roku od pet dana po isteku svakih 15 dana u mesecu.

Član 109.

Sredstva od naplaćene boravišne takse prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji su pružene usluge smeštaja i koriste se za obezbeđivanje informativno-propagandnog materijala kojim se promovišu turističke vrednosti i kulturno nasleđe, obezbeđivanje turističke signalizacije i rad turističko-informativnih centara.

2. Turistička naknada

Član 110.

Turistička naknada je novčani iznos koji se plaća za korišćenje pogodnosti u obavljanju delatnosti na području turističkog mesta.

Član 111.

Jedinica lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi turističko mesto koje je razvrstano u kategoriju propisuje obavezu plaćanja turističke naknade uz saglasnost ministarstva.

Obveznici plaćanja naknade iz stava 1. ovog člana su privredni subjekti koji obavljaju delatnost turističkih agencija, ugostiteljsku delatnost, nautičku delatnost, pružaju usluge u turizmu ili obavljaju drugu delatnost neposredno povezanu sa turizmom.

Obveznici plaćanja turističke naknade su i fizička lica koja turistima izdaju kuće, stanove, apartmane i sobe, kao i vlasnici kuća za odmor, u slučajevima kada svoje kuće izdaju trećim licima.

Obaveza iz stava 1. ovog člana odnosi se na lica koja na teritoriji turističkog mesta imaju sedište, ogranak, izdvojeni poseban prostor ili nepokretnost iz stava 3. ovog člana.

Ministar propisuje vrste delatnosti iz stava 2. ovog člana, razvrstava ih u grupe po stepenu povezanosti, utvrđuje način plaćanja turističke naknade i uslove za oslobađanje od obaveze plaćanja.

Član 112.

Turistička naknada utvrđuje se posebno za pravna lica, preduzetnike i fizička lica, prema kategoriji turističkog mesta, a u zavisnosti od vrste delatnosti u koju je svrstan obveznik.

Jedinica lokalne samouprave može da utvrdi turističku naknadu u različitoj visini po delovima turističkog mesta, odnosno zonama u kojima se nalazi sedište, ogranak, izdvojeni poseban prostor ili objekat obveznika u zavisnosti od izgrađenosti komunalne, saobraćajne i turističke infrastrukture.

Vlada, na predlog ministarstva, za svaku kategoriju turističkog mesta, utvrđuje najviši i najniži iznos turističke naknade.

Član 113.

Sredstva ostvarena od turističke naknade u visini od 80% prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji su naplaćena, a sredstva u visini od 20% prihod su budžeta Republike Srbije.

Sredstva ostvarena od turističke naknade za korišćenje pogodnosti turističkog mesta u okviru zaštićenog prirodnog ili kulturnog dobra od izuzetnog značaja, kao i kulturnog dobra od velikog značaja za Republiku Srbiju, u visini od 40% prihod su privrednog subjekta odnosno organizacije koja upravlja zaštićenim prirodnim ili kulturnim dobrom, sredstva u visini od 40% prihod su jedinice lokalne samouprave, a sredstva u visini od 20% prihod su budžeta Republike Srbije.

Turistička naknada se ne naplaćuje u okviru zaštićenog prirodnog ili kulturnog dobra, ako privredni subjekat odnosno organizacija koja upravlja zaštićenim prirodnim ili kulturnim dobrom naplaćuje naknadu za korišćenje zaštićenog prirodnog odnosno kulturnog dobra.

Subjekt iz člana 111. stav 2. ovog zakona nije obveznik turističke naknade ukoliko plaća naknadu za korišćenje zaštićenog prirodnog, odnosno kulturnog dobra u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita prirodnih, odnosno kulturnih dobara.

Jedinica lokalne samouprave sredstva iz st. 1. i 2. ovog člana koristi za održavanje postojeće i izgradnju nove turističke infrastrukture, očuvanje životne sredine, izgradnju sportsko-rekreativnih i drugih pratećih sadržaja javnog karaktera u turističkim mestima.

3. Penali za korišćenje prioritetne turističke destinacije

Član 114.

Vlada na predlog ministarstva posebnim aktom utvrđuje prioritetnu turističku destinaciju, zone, lokacije i kategorije objekata u mestima za odmor i turističkim mestima u prioritetnim turističkim destinacijama.

Privredna društva, preduzetnici, vlasnici i korisnici ugostiteljskog objekta za smeštaj i objekta nautičkog turizma neodgovarajuće namene i kategorije iz stava 1. ovog člana u prioritetnim turističkim destinacijama dužni su da obezbede kategoriju i namenu objekata u skladu sa aktom Vlade iz stava 1. ovog člana u roku od dve godine od dana stupanja na snagu akta.

Ako lice iz stava 2. ovog člana ne postupi na način i u roku iz stava 2. ovoga člana, ministar donosi rešenje kojim za to lice utvrđuje obavezu plaćanja penala na godišnjem nivou u visini od 2.000.000 evra u dinarskoj protivrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan naplate.

Rešenje iz stava 3. ovog člana konačno je.

Član 115.

Akt iz člana 114. stav 1. naročito sadrži popis turističkih lokacija, kao i način procene usaglašenosti kategorisanih ugostiteljskih objekata za smeštaj i objekata nautičkog turizma.

Sredstva ostvarena od penala su prihod budžeta Republike Srbije.

Član 116.

U pogledu načina utvrđivanja boravišne takse, turističke naknade i penala za prioritetne turističke destinacije, obračunavanja, zastarelosti, naplate, rokova za plaćanje, obračuna kamate i ostalog što nije posebno propisano ovim zakonom, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje poreski postupak i poreska administracija, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

X. REGISTAR TURIZMA

Član 117.

Registar turizma vodi Agencija za privredne registre.

U Registru turizma registruju se:

- 1) turističke agencije-organizatori putovanja;
- 2) turističke agencije-posrednici.

U Registru turizma evidentiraju se:

- 1) turistička mesta;
- 2) ugostitelji;
- 3) kategorisani i nekategorisani ugostiteljski objekti;
- 4) pružaoci nautičkih usluga;
- 5) kategorisani i nekategorisani objekti nautičkog turizma;
- 6) pružaoci lovnoturističkih usluga;
- 7) kategorisani i nekategorisani objekti lovnog turizma;
- 8) turistički vodiči;
- 9) lokalni turistički vodiči;
- 10) turistički pratioci;
- 11) privredni subjekti koji pružaju usluge iznajmljivanja vozila (rent-a-car) i usluge iznajmljivanja vozila sa uslugama vozača (limo service);
- 12) lica koja pružaju usluge u domaćoj radinosti;
- 13) lica koja pružaju usluge u seoskim turističkim domaćinstvima.

Ministar bliže propisuje sadržinu Registra turizma.

Na uslove i postupak imenovanja Registratora turizma koji vodi Registar turizma, na njegovu odgovornost za vođenje Registra turizma, kao i na postupak evidentiranja u Registru turizma, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje postupak registracije privrednih subjekata.

Vlada propisuje vrstu i visinu naknada za registraciju, evidenciju i druge usluge koje pruža Registar turizma.

Konačna rešenja koja donose organi na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona, osim konačnog rešenja iz člana 114. stav 3. ovog zakona, registruju se odnosno evidentiraju u Registru turizma na način predviđen ovim zakonom i drugim propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Ako ovim zakonom ili drugim propisima koji su doneti na osnovu ovog zakona nije uređen postupak registracije, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje registracija privrednih subjekata i odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.

XI. NADZOR

Član 118.

Nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši ministarstvo.

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona vrši ministarstvo preko turističkih inspektora.

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu ispunjenosti sanitarno-higijenskih i zdravstvenih uslova u objektima u kojima se obavlja ugostiteljska delatnost, kao i u objektima, odnosno prostorijama u kojima se pružaju ugostiteljske usluge smeštaja i ishrane u domaćoj radinosti i seoskim turističkim domaćinstvima vrši ministarstvo nadležno za poslove zdravlja preko sanitarnih inspektora.

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu kojim se uređuje zaštita životne sredine vrši ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine preko inspektora za zaštitu životne sredine.

Inspekcijski nadzor nad primenom ovog zakona u delu kojim se uređuje nautička delatnost i delatnost iznajmljivanja vozila vrši ministarstvo nadležno za poslove infrastrukture preko saobraćajnih inspektora.

Član 119.

Turistički inspektor prilikom vršenja nadzora ima službenu legitimaciju, značku i odgovarajuću vrstu odeće, obuće i opreme.

Ministar propisuje obrazac službene legitimacije, izgled značke i odgovarajuću vrstu odeće, obuće i opreme koju nosi turistički inspektor.

1. Prava i dužnosti turističkog inspektora

Član 120.

U vršenju inspekcijskog nadzora turistički inspektor ima pravo i dužnost da:

1) proverava da li su ispunjeni propisani uslovi za obavljanje delatnosti i pružanje usluga uređenih ovim zakonom;

2) vrši proveru pružanja usluga u objektima u pogledu pridržavanja propisanih standarda za odobrenu kategoriju;

3) utvrđuje identitet zaposlenih kod privrednih društava, preduzetnika ili ogranka drugog domaćeg ili stranog pravnog lica, kao i fizičkih lica koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom;

4) pregleda prostorije u kojima se obavlja delatnost i pružaju usluge, ugovore, evidencije, isprave i drugu dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje zakonitosti poslovanja privrednih društava, preduzetnika ili ogranka drugog domaćeg

ili stranog pravnog lica, kao i fizičkih lica koja obavljaju delatnost i pružaju usluge uređene ovim zakonom;

5) vrši proveru naplate i uplate boravišne takse iz člana 103. i 105. ovog zakona.

2. Ovlašćenja turističkog inspektora

Član 121.

Turistički inspektor je ovlašćen da:

1) privremeno zabrani obavljanje delatnosti pravnom i fizičkom licu koje obavlja delatnost turističkih agencija, ugostiteljsku delatnost, nautičku delatnost ili lovnoturističku delatnost i koje pruža usluge a nije registrovano u Registru privrednih subjekata odnosno nije registrovano ili evidentirano u Registru turizma;

2) privremeno zabrani obavljanje poslova iz člana 43. ovog zakona turističkoj agenciji koja obavlja poslove bez licence ili koja prestane da ispunjava uslove na osnovu kojih je izdata licenca;

3) privremeno zabrani obavljanje delatnosti turističkih agencija, ugostiteljske delatnosti, nautičke delatnosti ili lovnoturističke delatnosti ukoliko objekat, prostorija i prostor ne ispunjavaju propisane minimalne tehničke i druge zakonom propisane uslove za obavljanje tih delatnosti;

4) privremeno zabrani rad ugostitelju u ugostiteljskom objektu koji se razvrstava u kategoriju, pružaocu nautičkih usluga u marini, kao i pružaocu lovnoturističkih usluga u objektu lovnog turizma koji posluju bez određene kategorije;

5) privremeno zabrani rad ugostitelju u ugostiteljskom objektu koji se razvrstava u kategoriju, pružaocu nautičkih usluga u marini ili pružaocu lovnoturističkih usluga ako ugostiteljski objekat, marina, odnosno objekat lovnog turizma koji se razvrstava u kategoriju i usluge koje se u njima pružaju odstupaju od propisanih standarda za tu kategoriju, a ugostitelj, pružalac nautičkih usluga, odnosno pružalac lovnoturističkih usluga nije podneo zahtev za razvrstavanje u nižu kategoriju;

6) privremeno zabrani rad turističkoj agenciji i ugostitelju koji nemaju zaposlena stručna lica koja ispunjavaju uslove iz čl. 50. i 70. ovog zakona;

7) privremeno zabrani fizičkom licu pružanje ugostiteljskih usluga u domaćoj radinosti ako kuće, apartmani i sobe, nisu kategorisani u skladu sa odredbama ovog zakona i fizičkom licu pružanje ugostiteljskih usluga u seoskom turističkom domaćinstvu ako objekti u kojima se pružaju te usluge ne ispunjavaju minimalne tehničke uslove, kao i da zabrani pružanje ugostiteljskih usluga ovim fizičkim licima ako ne poseduju ugovor iz člana 74. stav 1. i člana 77. stav 1. ovog zakona;

8) privremeno zabrani obavljanje delatnosti pravnom licu, privrednom društvu, preduzetniku ili ogranku drugog domaćeg ili stranog pravnog lica odnosno fizičkom licu u slučajevima kada se turističkom inspektor onemogućiti vršenje poslova nadzora;

9) obavesti nadležni inspekcijski organ u slučaju da davalac smeštaja nije izvršio obavezu na način iz čl. 106. i 108. ovog zakona;

10) naloži da se vrati iznos koji je više naplaćen u odnosu na istaknute, odnosno ugovorene cene;

11) izrekne novčanu kaznu na licu mesta;

12) podnese prijavu nadležnom organu za učinjeno krivično delo ili privredni prestup, odnosno podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka;

13) podnese predlog za oduzimanje licence.

Turistički inspektor donosi rešenje o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti i poslova do ispunjenja zakonom propisanih uslova.

Član 122.

Ako u vršenju inspekcijuskog nadzora turistički inspektor utvrdi da propis nije primenjen ili je nepravilno primenjen, dužan je da donese rešenje kojim nalaže otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i odredi rok za njihovo otklanjanje.

Turistički inspektor je dužan da donese rešenje o privremenoj zabrani obavljanja delatnosti i pružanju usluga, odnosno rada u objektu, ako se utvrđene nepravilnosti u ostavljenom roku ne otklone.

3. Nadležnost za rešavanje po žalbi

Član 123.

Protiv rešenja turističkog inspektora može se izjaviti žalba ministru u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

XII. KAZNE NE ODREDBE

Član 124.

Novčanom kaznom od 120.000 do 800.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) obavlja poslove turističke agencije bez licence (član 51. stav 1);
- 2) ako polisu osiguranja nema za sve vreme važenja licence (član 53. stav 2);
- 3) nudi i prodaje turistička putovanja organizatora putovanja sa kojim nema zaključen posrednički ugovor o putovanju (član 58. stav 2);
- 4) obavlja ugostiteljsku delatnost u hotelu, motelu, turističkom naselju, kampu, pansionu, nautičku delatnost u marini ili lovnoturističku delatnost u objektima lovnog turizma, a da mu nije nadležni organ odredio kategoriju ili ove delatnosti obavlja u kategoriji koja mu nije određena rešenjem nadležnog organa (član 69. st. 1. i 3, član 85. stav 2, član 86. stav 4. i član 89.);

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 15.000 do 30.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 1), 3) i 4) ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 60.000 do 300.000 dinara.

Član 125.

Novčanom kaznom od 60.000 do 450.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) nije obrazovalo ogranak (član 42. stav 2, član 59. stav 2, član 80. stav 2, član 95. stav 5. i član 88. stav 3.);

2) izdvojeno obračunava ili naplaćuje pojedinačne usluge jednog istog turističkog putovanja (član 44. stav 2);

3) ne evidentira na propisan način ugovore zaključene sa trećim licima kojima je povereno izvršenje usluga iz programa putovanja i drugu prateću dokumentaciju (član 45. stav 1. tačka 3);

4) ne vodi dnevno evidenciju prodatih turističkih putovanja (član 45. stav 1. tačka 4);

5) obavlja delatnost turističkih agencija, ugostiteljsku ili nautičku delatnost u objektima i prostorijama koje ne ispunjavaju uslove za obavljanje tih delatnosti (član 49. stav 1, član 64. stav 1, član 65. stav 1. i član 83);

6) obavlja delatnost turističkih agencija, odnosno poslove organizovanja turističkih putovanja ili ugostiteljsku delatnost u objektima koji se kategorišu, a nema zaposlena lica koja ispunjavaju uslove iz čl. 50. i 70;

7) ne utvrdi opšte uslove putovanja i program putovanja u pisanoj formi (štampanoj ili elektronskoj) u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi (član 56. st. 1. i 3);

8) ne uruči putniku neposredno ili elektronskim putem opšte uslove putovanja i program putovanja istovremeno sa izdavanjem potvrde o putovanju (član 56. stav 6);

9) se ne pridržava utvrđenih opštih uslova putovanja i programa putovanja (član 56. stav 2) osim ako je u dogovoru sa putnikom realno ponudilo ili vratilo realnu razliku između ugovorene cene putovanja i cene stvarno pruženih usluga obuhvaćenih programom putovanja (član 57. stav 2);

10) putniku ne vrati uplaćena sredstava za otkazano putovanje (član 57. stav 1);

11) ne vrati sredstva iz člana 57. st.1. i 2. u roku određenom opštim uslovima putovanja odnosno programom putovanja (član 57. stav 3);

12) u programu putovanja i potvrdi o putovanju ne naznači svojstvo u kome nastupa, ne naznači broj licence organizatora putovanja ili putniku ne uruči neposredno ili elektronskim putem istovremeno sa izdavanjem potvrde o putovanju program i opšte uslove putovanja organizatora putovanja (član 58. stav 1);

13) u ugostiteljskom objektu, objektu nautičkog turizma ne održava prostorije i opremu i ne pruža usluge prema propisanim standardima za vrstu i kategoriju objekta u kome obavlja delatnost (član 62. stav 1. tačka 4), član 84. stav 1. tačka 5) i član 92. stav 1. tačka 4);

14) u roku za koji je doneto rešenje odstupa od standarda na osnovu koga su hotel, motel, turističko naselje, kamp, pansion, marina i objekti lovnog turizma razvrstani u kategoriju, a nije podnelo zahtev za razvrstavanje objekta u nižu kategoriju (član 69. stav 3, član 86. stav 4. i član 89.);

15) prilikom pružanja usluge iznajmljivanja vozila, koristi vozila koja ne ispunjavaju propisane uslove (član 102. stav 1);

16) ne postupa po rešenju turističkog inspektora (čl. 121. i 122.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 10.000 do 25.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 2) do 6) i tač. 12) do 16) ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 30.000 do 150.000 dinara.

Član 126.

Novčanom kaznom od 30.000 do 250.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) nije registrovano odnosno evidentirano u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata i ovim zakonom. (član 42. stav 1, član 59. stav 1, član 80. stav 1, član 88. stav 2. i član 101. stav 4);

2) u svim poslovima ne postupa sa pažnjom dobrog privrednika (član 45. stav 1. tačka 1);

3) postupa suprotno članu 46;

4) utvrđeni opšti uslovi putovanja i program putovanja ne sadrže sve propisane elemente (član 56. st. 4. i 5);

5) ne nudi i ne prodaje turistička putovanja pod istim uslovima kao organizator putovanja. (član 58. stav 3);

6) u pisanom, govornom ili vizuelnom javnom oglašavanju ne koristi tačno vrstu i kategoriju objekta koja mu je određena aktom nadležnog organa (član 62. stav 1. tačka 5), član 84. stav 1. tačka 6) i član 92. stav 1. tačka 5);

7) ne utvrdi normative hrane i pića koje uslužuje i na zahtev korisnika usluga ne omogući uvid u te normative, kao i ako usluge ne pruža u odgovarajućoj količini i kvalitetu prema tim normativima (član 62. stav 1. tačka 9);

8) u ugostiteljskom objektu za smeštaj ne vodi evidenciju gostiju ili je ne vodi dnevno i uredno (član 62. stav 1. tačka 10);

9) pruža ugostiteljske usluge suprotno članu 64. st. 2, 3, 4. i 6. i članu 65. st. 2. i 4;

10) za pružanje usluga turističkih vodiča, turističkog pratioca, turističkog animatora i lokalnog turističkog vodiča ne angažuje lice koje ispunjava uslove (član 95. stav 2);

11) postupa suprotno članu 100. st. 1. do 4;

12) ne ispunjava uslove iz člana 102. stav 2;

13) davalac smeštaja ne naplati boravišnu taksu istovremeno sa uslugom smeštaja (član 106. stav 2);

14) davalac smeštaja u računu za uslugu smeštaja ne iskaže posebno iznos boravišne takse i ne navede osnov oslobođanja ili umanjenja iznosa boravišne takse (član 107);

15) davalac smeštaja ne uplati sredstva boravišne takse nadležnom organu u propisanom roku (član 108).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 2.000 do 5.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 1) i 2) i tač. 5) do 15) ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 15.000 do 80.000 dinara.

Član 127.

Novčanom kaznom od 15.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) na ulazu u sedište turističke agencije ne istakne vidno poslovno ime i sedište, a na ulazu u ogranak odnosno izdvojenog posebnog prostora poslovno ime,

sedište i naziv ili oznaku ogranka odnosno izdvojenog poslovnog prostora, kao i radno vreme i ne pridržava ga se u svom poslovanju (član 45. stav 1. tačka 5);

2) na ulazu u ugostiteljski objekat, objekat nautičkog turizma, odnosno objekat lovnog turizma ne istakne vidno poslovno ime i sedište ugostitelja odnosno pružaoca nautičkih usluga, naziv, vrstu ugostiteljskog objekta odnosno nautičkog objekta kao i radno vreme i ne pridržava ga se u svom poslovanju (član 62. stav 1. tačka 1), član 84. stav 1. tačka 1) i član 92. stav 1. tačka 1);

3) ne drži rešenje o registraciji u Registru privrednih subjekata i u Registru turizma, odnosno uverenje o evidenciji u Registru turizma u sedištu, ogranku, izdvojenom posebnom prostoru, ugostiteljskom objektu, nautičkom objektu, objektu lovnog turizma, na mestu na kome povremeno pruža ugostiteljske usluge van ugostiteljskog objekta i u pokretnom objektu (član 45. stav 1. tačka 6), član 62. stav 1. tačka 3), član 64. st. 5. i 7, član 65. st. 5. i 6, član 84. stav 1. tačka 4) i član 92. stav 1. tačka 2);

4) ne objavi uslove, sadržaj i cenu svake pojedinačne usluge koju pruža i ne pridržava se tih uslova, sadržaja i cena (član 45. stav 1. tačka 7);

5) ne izda potvrdu o putovanju, račun, kartu ili drugi dokument sa brojem kojom se potvrđuje prijem uplate (član 45. stav 1. tačka 8);

6) na ulazu u ugostiteljski objekat, objekat nautičkog turizma i objekat lovnog turizma ne istakne vidno oznaku kategorije odnosno posebnog standarda utvrđenog rešenjem nadležnog organa (član 62. stav 1. tačka 2), član 84. stav 1. tačka 2) i član 92. stav 1. tačka 3);

7) postupa suprotno članu 62. stav 1. tačka 6);

8) se ne pridržava istaknutih, odnosno objavljenih cena (član 62. stav 1. tačka 7), član 84. stav 1. tačka 7) i član 92. stav 1. tačka 6);

9) za svaku pruženu uslugu ne izda propisan račun (član 62. stav 1. tačka 8), član 84. stav 1. tačka 8) i član 92. stav 1. tačka 7);

10) ne utvrdi kućni red u svim objektima za smeštaj i ne istakne ga na recepciji, a izvode iz kućnog reda ne istakne u svim smeštajnim jedinicama (član 62. stav 1. tačka 11);

11) ne prijavi period poslovanja Registru turizma (član 63. stav 3);

12) ne stavi na raspolaganje korisniku važeće brodsko svedočanstvo, odnosno plovidbenu dozvolu potpisanu i overenu od ovlašćenog lica (član 84. stav 1. tačka 3);

13) ne angažuje najmanje jednog turističkog pratioca ili turističkog vodiča (član 45. stav 1. tačka 2);

14) pruža usluge smeštaja i ishrane suprotno članu 89. st. 1. i 2.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 8.000 do 30.000 dinara.

Član 128.

Novčanom kaznom od 8.000 do 80.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

1) izdaje kuće, apartmane i sobe koje nisu kategorisane ili koje ne ispunjavaju propisane sanitarno-higijenske uslove (član 73. st. 1. i 2);

- 2) pruža usluge pripremanja i usluživanja hrane i pića suprotno članu 73. stav 3;
- 3) ne izdaje kuće, apartmane i sobe na osnovu ugovora i ne dostavi ugovor nadležnom organu (član 74. st. 1. i 2);
- 4) postupi suprotno članu 75. stav 1. tač. 1) do 5);
- 5) ne pruža usluge smeštaja i ishrane u seoskom turističkom domaćinstvu na propisan način (član 76, član 77. st. 1. i 2. i član 78. stav 1. tač. 1) do 3);
- 6) pruža usluge turističkog vodiča, turističkog pratioca, lokalnog turističkog vodiča, odnosno turističkog animatora, a ne ispunjava propisane uslove (član 94. st. 2. i 9, član 95. stav 1. i član 98. stav 1);
- 7) ne postupi po rešenju turističkog inspektora (čl.121. i 122).

Član 129.

Novčanom kaznom od 2.000 do 5.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice:

- 1) turistički vodič, turistički pratilac, turistički animator, odnosno lokalni turistički vodič, koji nema kod sebe odgovarajuću legitimaciju i ne nosi propisanu oznaku (član 94. stav 1. i član 99. stav 1).

XIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 130.

Danom stupanja na snagu ovog zakona Turistička organizacija Srbije nastavlja sa radom u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 131.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave utvrdiće visinu boravišne takse iz člana 104. stav 1. ovog zakona u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu akta Vlade kojim se utvrđuje najviši i najniži iznos boravišne takse iz člana 104. stav 2. ovog zakona.

Član 132.

Privredna društva, preduzetnici ili ogranci drugog domaćeg ili stranog pravnog lica i fizička lica koja obavljaju delatnost turističkih agencija, ugostiteljsku delatnost, nautičku delatnost i pružaju usluge u turizmu, uskladiće svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Turističke agencije organizatori putovanja kojima je do dana stupanja na snagu ovog zakona izdata licenca dužne su da najkasnije do 31. januara 2010. godine podnesu zahtev za izdavanje licence u skladu sa odredbama ovog zakona, a ako ga ne podnesu prestaju sa radom kao organizatori putovanja.

Član 133.

Postupci započeti po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaću se po tim propisima.

Član 134.

Do donošenja podzakonskih akata na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primenjivaće se, osim u delu u kome su u suprotnosti sa ovim zakonom, sledeći podzakonski akti:

- 1) Pravilnik o razvrstavanju, minimalnim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata („Službeni glasnik RS”, br. 66/94, 3/95 i 31/05);
- 2) Pravilnik o bližim uslovima opremanja poslovnih prostorija kao i o uslovima za lica koja obavljaju poslove turističkog posredovanja („Službeni glasnik RS”, broj 57/94);
- 3) Pravilnik o programu i načinu polaganja stručnog ispita za turističkog vodiča („Službeni glasnik RS”, broj 110/05);
- 4) Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije i o obliku i sadržaju legitimacije i oznaci turističkog vodiča („Službeni glasnik RS”, broj 57/94);
- 5) Pravilnik o vrstama, minimalnim uslovima i kategorizaciji objekata nautičkog turizma („Službeni glasnik RS”, broj 69/94);
- 6) Pravilnik o bližim uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje licence za obavljanje poslova organizovanja turističkih putovanja („Službeni glasnik RS”, broj 109/05);
- 7) Pravilnik o službenoj legitimaciji i oznaci turističkog inspektora („Službeni glasnik RS”, br. 33/00 i 24/01);
- 8) Pravilnik o sadržini i načinu isticanja turističke signalizacije („Službeni glasnik RS”, broj 109/05);
- 9) Pravilnik o kategorizaciji turističkih mesta („Službeni glasnik RS”, br. 74/94 i 4/95).

Član 135.

Podzakonski akti propisani ovim zakonom biće doneti do 1. januara 2010. godine.

Član 136.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o turizmu („Službeni glasnik RS”, broj 45/05), osim odredaba koje se odnose na tehničku opremljenost i kadrove u poslovnici, licencu i postupak izdavanja, prestanak važenja i oduzimanje licence i registraciju turističkih agencija koje prestaju da važe 31. decembra 2009. godine.

Član 137.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a odredbe ovog zakona koje se odnose na registraciju odnosno evidenciju u Registru turizma i na licence primenjivaće se od 1. januara 2010. godine.